

ZAKON O RUDARSTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**DIO PRVI – OPĆE ODREDBE****Član 1.**

(Predmet Zakona)

(1) Ovim Zakonom uređuje se: pravni status rudnog blaga, odnosno mineralnih sirovina, način i uslovi upravljanja mineralnim sirovinama, zaštita, izvođenje rudarskih radova, mjere zaštite na radu, obustava izvođenja i trajni prekid rudarskih radova, tehnička dokumentacija i projektovanje, rudarska mjerenja i rudarski planovi, inspekcijski nadzor, zaštita i uređenje prostora, kaznene odredbe i druga pitanja vezana uz upravljanje mineralnim sirovinama i izvođenje rudarskih radova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

(2) Rudno bogatstvo je dobro od općeg interesa i pod posebnom je zaštitom.

Član 2.

(Značenje izraza)

Izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) mineralne sirovine su neobnovljivo i obnovljivo rudno bogatstvo koje je moguće neposredno ili posredno privredno koristiti;
- b) upravljanje mineralnim sirovinama obuhvata sve postupke i radnje potrebne za racionalnu eksploataciju i korištenje mineralnih sirovina;
- c) rudnik je ograničeni zemljišni prostor na površini i/ili ispod površine zemlje gdje se vrši eksploatacija mineralnih sirovina uključujući opremu, mašine, zgrade, građevinsku infrastrukturu, deponije, odlagališta, skladišta i druge objekte potrebne za izvođenje rudarskih radova;
- d) rudnik u pravnom smislu je privredno društvo čija je osnovna djelatnost eksploatacija i prerada mineralnih sirovina;
- e) rudarski objekt je objekt u eksploatacionom polju na površini i/ili ispod zemlje namjenjen eksploataciji mineralnih sirovina i izvođenju drugih rudarskih radova koji nisu direktno vezani uz eksploataciju mineralnih sirovina;
- f) rudarska infrastruktura su objekti, uređaji i instalacije koje omogućuju rad rudnika i isporuku mineralnih sirovina na tržište, kao što su komunalni priključci, pristupni putevi, industrijski/rudnički kolosijeci, cjevovodi i drugi transportni objekti i slično;
- g) prostor za otkopavanje je prostor na površini i/ili ispod zemlje, a sastoji se od zemljišta za pristup i zemljišta određenog za eksploataciju mineralnih sirovina, označen graničnim linijama između određenih geografskih koordinata povezanih na geodetsku mrežu;
- h) plan - karta rudničkog prostora je katastarska karta u propisanom mjerilu sa označenim granicama i brojevima parcela, koja na početku eksploatacije ne smije biti starija od šest mjeseci i mora se najmanje jednom godišnje dopunjavati;
- i) eksploatacija je vađenje mineralne sirovine iz ležišta i njena prerada odnosno oplemenjivanje;

- j) eksploatacija mineralnih sirovina obuhvata sve potrebne radnje da se dođe do mineralne sirovine u ležištu - uključujući otvaranje, pripremu za otkopavanje, otkopavanje i transport i dopremu na preradu i/ili skladištenje;
- k) pod bušotinskom eksploatacijom mineralnih sirovina smatraju se metode izvođenja rudarskih radova na pripremi, otvaranju, bušenju eksploatacionih bušotina, iznošenju mineralne sirovine kroz bušotinu bilo originalnom energijom koja je pohranjena u ležištu ili unošenjem energije, odnosno ubrizganog medija sa površine terena u ležište te deponovanje, prerada i transport mineralne sirovine;
- l) oplemenjivanje mineralnih sirovina je prerada mineralnih sirovina fizikalnim, fizikalno-hemijskim ili hemijskim postupcima radi odvajanja korisnih od nekorisnih sastojaka (minerala) s ciljem dobivanja prodajnih produkata i sastoji se od: sitnjenje (drobljenje i mljevenje), klasiranje (sijanje i klasiranje u fluidima), koncentracija (obogaćivanje, sortiranje i separisanje), odvodnjavanje (sedimentacija, filtracija i sušenje);
- m) skladištenje uključuje sve potrebne radnje za uskladištenje mineralnih sirovina u čvrstom, rasutom, tekućem i gasovitom stanju;
- n) rekultivacija otkopanih napuštenih i eksploatacionih prostora, uključuje sve radnje koje je potrebno izvršiti na rudničkom prostoru u cilju završne sanacije i revitalizacije površina degradiranih rudarskim radovima u skladu sa rudarskim projektom;
- o) sanacija je skup mjera i aktivnosti kojima se uspostavlja stanje okoliša koje je bilo prije nastanka štete odnosno onečišćenja okoliša uključujući uređenje prostora, revitalizaciju i rekultivaciju;
- p) eksploataciono polje je dio zemljine površine ograničeno pravim linijama, prirodnim ili vještačkim granicama koje se prostiru do određene dubine zemlje između vertikalnih ravni položenih kroz te granice, sa označenim tačkama i definisanim koordinatama;
- r) geološka sredina za skladištenje ugljovodonika je poseban oblik skladišta koji se izrađuje u kompaktnom i neraspucalom stijenskom masivu;
- s) sigurnosni stub je zaštitno područje gdje nije dozvoljeno otkopavanje mineralnih sirovina, a namijenjen je za zaštitu podzemnih i površinskih objekata i dobara od općeg interesa;
- t) metoda otkopavanja je niz tehničkih postupaka, mjera, procesa i redoslijeda radnji kod otkopavanja mineralnih sirovina sa rudarskim radovima u okviru konstrukcijski određenih elemenata otkopnog polja ili otkopnog radilišta;
- u) jama je rudarski objekat ispod površine zemlje sa podzemnim načinom eksploatacije mineralnih sirovina;
- v) podzemnom eksploatacijom smatraju se metode izvođenja rudarskih radova na otvaranju, razradi, pripremi, otkopavanju, bušenju i miniranju, izradi podzemnih prostorija, transportu, izvozu, provjetravanju u podzemnim prostorijama i na otkopu, odvodnjavanju, uz pridržavanje mjera sigurnosti i zdravlja na radu i mjera zaštite okoliša;
- z) rudarsko postrojenje je skup uređaja i instalacija povezanih u funkcionalnu cjelinu kod kojih zajednička funkcija služi istom zajedničkom cilju;
- aa) otkopno polje ili revir je ograničeno područje za otkopavanje sa zasebnim ulaznim i izlaznim komunikacijskim putevima i putevima za vazдушnu struju sa specifičnim konstrukcijski određenim elementima, koje se može podijeliti na blokove, etaže, horizonte i pojedinačna radilišta;

- bb) rudarske podzemne prostorije su rudarski objekti koji služe za istraživanje, otvaranje, razradu, pripremanje i otkopavanje ležišta mineralne sirovine ispod površine zemlje;
- cc) otkopno radilište je dio otkopnog polja gdje se izvode radovi, radilišta imaju svoj naziv;
- dd) klasifikacija i kategorizacija mineralnih sirovina je postupak kojim se mineralne sirovine razvrstavaju u klase i kategorije prema osobinama, mogućnostima primjene, izdašnostima, stepenu istraženosti i ekonomske opravdanosti;
- ee) rezerve mineralnih sirovina su količine mineralnih sirovina utvrđene u ležištu;
- ff) pojave mineralnih sirovina su mineralne sirovine koje nisu dovoljno istražene ili izdašne za ekonomičnu eksploataciju;
- gg) rudno bogastvo su sve mineralne sirovine iz člana 7. ovog Zakona koje se eksploatišu pod uslovima i na način propisan ovim Zakonom;
- hh) pristupno zemljište je zemljište preko kojeg je moguć pristup do prostora za eksploataciju;
- ii) pojava opasnosti je svaka pojava u procesu pripreme, istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina i pri obavljanju drugih rudarskih operacija, što ugrožava zdravlje i život ljudi, imovine i rudarske opreme, objekata i okoline;
- jj) rudarska metoda iskopa (ručno, mašinsko kopanje i bušačko-minerski radovi) i ugradnja osnovne podgrade pri izradi podzemnih rudarskih prostorija je metoda koja omogućava stabilnost i samonosivost prostora osiguranog osnovnom podgradom;
- kk) rudarski radovi su radovi koji se izvode u svrhu istraživanja, eksploatacije i oplemenjivanja mineralnih sirovina, rekultivacije i zatvaranja rudnika i rudarski radovi koji se izvode van eksploatacionog polja (član 8.)
- ll) rudarska metoda rada je metoda kod koje se primjenjuje tehnologija određena tehničkim propisima i propisima iz oblasti zaštite na radu u rudarstvu;
- mm) jedinica mjere mineralne sirovine u čvrstom stanju je kubni metar mineralne sirovine u ležištu;
- nn) čvrsto stanje mineralne sirovine podrazumijeva primarno stanje mineralne sirovine u ležištu;
- oo) površinski kop je rudarski objekat sa površinskim načinom eksploatacije mineralnih sirovina;
- pp) površinskom eksploatacijom smatraju se metode izvođenja rudarskih radova na pripremi, otvaranju, otkopavanju, transportu, odlaganju, odvodnjavanju i rekultivaciji površinskog kopa i odlagališta;
- rr) otkrivka je jalovi dio ležišta (zemljani ili stjenski materijal) koji je potrebno izmjestiti da bi se izvršilo vađenje korisne mineralne sirovine;
- ss) odlagalište je ograničeni prostor u i/ili van eksploatacionog polja namijenjen za odlaganje otkrivke;
- tt) jalovina je zemljani ili stjenski materijal ili mulj nastao pri otkopavanju mineralnih sirovina površinskom ili podzemnom eksploatacijom, odnosno jalovi materijal koji nastaje nakon prerade mineralne sirovine postupcima odvajanja koji se poduzimaju radi izdvajanja korisne mineralne sirovine;
- uu) flotacijska jalovina je rudarski otpad dobijen u procesu flotacije mineralne sirovine,
- vv) podzemno spremište je uređen prostor za podzemno skladištenje plinova, tečnosti (osim vode) i čvrstih materija;
- zz) izvođač rudarskih radova je pravno lice koja pruža usluge u obavljanju rudarskih radova kao privredne djelatnosti.

- aaa) poslodavac je pravno lice koje na osnovu ugovora o radu ili na drugim pravnim osnovama zapošljava radnika za koje radnik u radnom odnosu obavlja određene poslove;
- bbb) radnik je osoba koja radi kod poslodavca na osnovu ugovora o radu ili drugim pravnim osnovom. Radnik može biti osoba koja samostalno obavlja povjerene poslove ili „poslove radi osposobljavanja“;
- ccc) mjeračka knjiga je tradicionalni naziv za tematski arhiviranu dokumentaciju sa sadržajem o izvršenim poslovima iz oblasti rudarskih mjerenja, podacima mjerenja, obradi rezultata mjerenja i grafičkim prikazima u analognom i/ili digitalnom obliku;
- ddd) "radno iskustvo" je iskustvo stečeno nakon završene škole na poslovima odgovarajućeg zanimanja u rudarstvu kod pravne osobe čija je djelatnost eksploatacija mineralnih sirovina (površinskim, jamskim ili bušotinskim načinom) ili izvođenje rudarskih radova;
- eee) „tipska rudarska mehanizacija“ je mehanizacija koja se može samostalno koristiti (bageri, kamioni, buldozeri, rovokopači, utovarivači, mašine za izradu jamskih prostorija, bušaće garniture, mobilne drobilice i dr.) i predviđena je rudarskim projektom;
- fff) privremena obustava rudarskih radova je obustava koja traje više od trideset dana i ne duže od jedne godine osim u slučaju više sile;
- ggg) rudarska tehnička dokumentacija je sistemsko uređenje planova i/ili tehničkih opisa i izvještaja, proračuna, crteža i drugih priloga koji osiguravaju izvođenje (obavljanje) rudarskih radova u skladu s tehničkim propisima i propisima u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu;
- hhh) plan rudnika (prostora) je prikaz otkopnih polja i revira, izrađenih na katastarskoj karti u odgovarajućem mjerilu, s označenim granicama i brojevima parcela, koji ne smije biti stariji od šest mjeseci na početku kopanja i moraju se dopunjavati godišnje;
- iii) geotermalni energetska izvor je toplotna energija koja se nalazi u geološkim strukturama ispod površine tla i dopunjuje se toplinskim tokom iz unutrašnjosti Zemlje;
- jjj) rudarski projektant je privredno društvo koje obavlja izradu i reviziju rudarske tehničke dokumentacije kao privredne djelatnosti;
- kkk) Industrijski/rudnički kolosijek je željeznički kolosijek koji nije javno dobro u općoj upotrebi, koji je priključen na željezničku prugu i služi za dopremu i otpremu željezničkim vozilima za pravno lice, vlasnika odnosno posjednika toga kolosijeka, te na kojem industrijska željeznica može obavljati i prijevoz za svoje potrebe;
- lll) industrijska/rudnička željeznica je željeznica kojom pravno lice u privrednim djelatnostima, na industrijskim i drugim kolosijecima koji nisu javno dobro u opštoj upotrebi, obavlja prevoz za svoje potrebe, kao i dostavu željezničkih vozila od mjesta primopredaje sa željezničkim prevoznikom do mjesta utovara ili istovara na industrijskom ili drugom kolosijeku i obrnuto;
- mmm) uticaj na okoliš znači bilo koji efekat na okoliš, uključujući ljudsko zdravlje, floru, faunu, biološku raznolikost, tlo, klimu, vode, zrak, krajolike, prirodna područja, materijalna dobra, kulturnu baštinu i uzajamno djelovanje ovih faktora;
- nnn) vodni akt podrazumijeva prethodnu vodnu saglasnost ili vodnu saglasnost ili vodnu dozvolu u skladu sa Zakonom o vodama;

- ooo) zaštita okoliša obuhvata sve odgovarajuće djelatnosti i mjere kojima je cilj prevencija od opasnosti štete ili zagađenja okoliša, reduciranje ili odstranjivanje štete koja je nastala i povrat na stanje prije izazvane štete;
- rrr) viša sila prema ovom Zakonu smatrat će se ratom, embargom, epidemijom, moratorijom, državnim aktivnostima i prirodnom katastrofom ako privredno društvo dokaže da zbog toga nije moglo vršiti eksploataciju mineralnih sirovina;
- sss) urbanistička saglasnost je upravni akt koji izdaje nadležni organ u skladu sa propisom koji uređuje prostorno planiranje i korištenje zemljišta u Federaciji i kantonu na čijem području se nalazi eksploataciono polje.
- ttt) okolinska dozvola je rješenje kojim se propisuju mjere i uslovi zaštite okoliša tokom izgradnje i rada određenog pogona ili postrojenja, koje se izdaje na osnovu provedenog postupka utvrđivanja mjera zaštite okoliša kako je uređeno Zakonom o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/21).

Član 3.

(Upravljanje mineralnim sirovinama)

Upravljanje mineralnim sirovinama je u nadležnosti Federacije i kantona koji u skladu sa ovim Zakonom programiraju, planiraju i nadziru eksploataciju mineralnih sirovina uz osiguranje njihovog racionalnog iskorištenja u skladu sa propisima o sigurnosti rudarskih objekata i zaposlenih i o zaštiti okoliša i prirodnih vrijednosti.

Član 4.

(Primjena Zakona)

- (1) Ovaj Zakon se ne primjenjuje na djelatnosti vezane uz vršenje prijevoza mineralnih sirovina (tereta) u: željezničkom prijevozu na prugama javnog saobraćaja, drumskom saobraćaju na javnim cestama, u pomorskom i riječnom prijevozu, zračnom prijevozu, cjevovodnom transportu od predajne stanice, odnosno od uvođenja u sabirni cjevovod ili od posljednje mjerne stanice za izlaz, ukoliko taj cjevovod služi za neposrednu i isključivu predaju trećim licima i drugim pogonima čija djelatnost nije eksploatacija i priprema mineralnih sirovina.
- (2) Upravljanje vodama vrši se prema Zakonu o vodama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 70/06).
- (3) Kad se prema odredbama ovoga Zakona za eksploataciju mineralnih sirovina daje koncesija, na sva pitanja koja se odnose na koncesiju, primjenjuju se odredbe Zakona o koncesijama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/02), a na pitanja koja nisu uređena tim Zakonima odredbe ovog Zakona.
- (4) Na procesna pitanja koja nisu uređena odredbama ovoga Zakona primjenjuju se odredbe o procesnim pitanjima Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98 i 48/99).
- (5) Na pitanja zaštite okoliša koja nisu uređena ovim Zakonom i propisima koji se donose na osnovu ovoga Zakona primjenjuju se odredbe Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/21), Zakona o zaštiti zraka („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/03 i 4/10), Zakona o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/03, 72/09 i 92/17), Zakona o zaštiti prirode („Službene novine Federacije BiH“, broj: 66/13) i Zakona o zaštiti od buke („Službene novine Federacije BiH“, broj: 70/06).

- (6) Na pitanja planiranja i korištenja zemljišta za potrebe eksploatacije mineralnih sirovina koja nisu uređena ovim Zakonom i propisima koji se donose na osnovu ovog Zakona primjenjuju se odredbe Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10 i 45/10) i odredbe Zakona i propisa kojima se uređuje prostorno planiranje i korištenje zemljišta na nivou kantona.
- (7) Eksploatacija nafte i plina u Federaciji vrši se prema Zakonu o istraživanju i eksploataciji nafte i plina u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 77/13), a pitanja koja nisu uređena tim Zakonom primjenjuju se odredbe ovog Zakona.
- (8) Geološki istražni radovi, istražno bušenje i istraživanja ležišta mineralnih sirovina u Federaciji vrši se prema Zakonu o geološkim istraživanjima Federacij Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 9/10 i 14/10), a pitanja koja nisu uređena tim Zakonom primjenjuju se odredbe ovog Zakona.

Član 5.

(Rudarska djelatnost)

Rudarska djelatnost, u smislu ovog zakona, obuhvata: rudarske istražne radove, eksploataciju mineralnih sirovina uključujući otvaranje, pripremanje, otkopavanje, transport, odlaganje, dopremu, preradu i skladištenje mineralnih sirovina, radovi gradnje, montaže, demontaže, instaliranja i održavanja u rudarstvu, izradu i reviziju tehničke dokumentacije za tu djelatnost (izvještaji, studije, elaborati, planovi i projekti), sanaciju i tehničku rekultivaciju zemljišta oštećenog rudarskim radovima i ostale rudarske radove navedene u Zakonu.

Član 6.

(Mineralne sirovine)

- (1) Mineralnim sirovinama, u smislu ovog zakona, smatraju se sve organske i neorganske mineralne sirovine koje se nalaze u čvrstom, tečnom i gasovitom stanju, u primarnom obliku (ležištu) ili u nanosima, jalovištima, topioničkim troskama i prirodnim rastvorima i to:
  - a) energetske mineralne sirovine – sve vrste fosilnih ugljeva, ugljovodonici u čvrstom, tečnom i gasovitom stanju, sve vrste bituminoznih i uljnih stijena, ostali gasovi koji se nalaze u zemlji i radioaktivne mineralne sirovine;
  - b) mineralne sirovine iz kojih se mogu proizvoditi metali i njihova jedinjenja;
  - c) sve vrste soli i solnih voda i gasovi koji se sa njima javljaju;
  - d) mineralne i geotermalne vode iz kojih se mogu pridobivati mineralne sirovine ili koristiti akumulirana toplina u energetske svrhe, osim mineralnih i geotermalnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke i rekreativne svrhe ili kao voda za piće i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama;
  - e) nemetalne mineralne sirovine: abrazivi, azbesti, barit, bentonit, bijeli boksit, cementni laporci, dijatomit, dolomit, feldspat, fluorit, gips, grafit, kreda, krečnjak, kvarc, kvarcni pijesak, kvarcit, keramičke i vatrostalne gline, keramziti, škriljci, liskuni, magneziti, opekarske gline, pirofiliti, sumpor, tuf, talk, talkni škriljci, tehničko-građevinski kamen, arhitektonsko-građevinski kamen, ukrasno i poludrago kamenje, šljunak i pijesak za građevinarstvo izvan vodenih tokova;

- f) sve sekundarne mineralne sirovine koje se javljaju kao neiskorišteni ostatak dobijanja, oplemenjivanja i prerade primarnih mineralnih sirovina i
  - g) sve nenabrojane mineralne sirovine prirodnog porijekla.
- (2) Upravljanje mineralnim sirovinama iz člana 6. stav (1) tač. a), b), c) i d) ovog Zakona vrši Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo).
- (3) Upravljanje mineralnim sirovinama iz člana 6. stav (1) tač. e), f) i g) ovog Zakona vrše kantonalna ministarstva nadležna za rudarstvo.

Član 7.

(Rudarski radovi)

Rudarski radovi u smislu ovoga zakona su:

- a) rudarski istražni radovi i radovi na eksploataciji mineralnih sirovina na površini i/ili ispod površine zemlje, u tekućim i stajaćim vodama, obalnom moru, na morskome dnu, u primarnom nalazištu, naplavinama, iskopanom materijalu i jalovištima;
- b) priprema, otvaranje, eksploatacija (podzemna, površinska i bušotinska), uređivanje zemljišta u vrijeme eksploatacije, transport, oplemenjivanje, skladištenje, sanacija i rekultivacija prostora na kojem su obavljani rudarski radovi;
- c) izrada horizontalnih, kosih i vertikalnih jamskih prostorija i eksploatacionih bušotina,
- d) ispitivanje novih eksplozivnih sredstava u cilju provjere sigurnosti i upotrebljivosti u rudarstvu;
- e) izrada miniskih bušotina, sve vrste miniranja na površini i/ili ispod zemlje, primarna i sekundarna miniranja i sva masovna miniranja kod otkopnih i drugih rudarskih radova;
- f) odlaganje otkrivke i drugih materijala koji nastaju pri izvođenju rudarskih istražnih radova i eksploataciji mineralnih sirovina, kao i radovi na odlaganju flotacijske jalovine,
- g) izrada jamskih karata i karata etaža na površinskim kopovima;
- h) odvodnjavanje i izrada planova odvodnjavanja površinskih kopova i jamskih rudarskih prostorija i njihova zaštita od površinskih i podzemnih voda;
- i) sanacija podzemnih prostorija i ugrađivanja osnovne podgrade i izrada planova za navedene radove;
- j) provjetravanje, injektiranje i ankerisanje i izrada planova za navedene radove;
- k) rudarskim radovima van eksploatacionog polja smatraju se radovi kojim se objekti izrađuju, saniraju ili rekonstruišu rudarskim metodama, a nakon završetka izrade ne služe kao rudarski objekti a to su: željeznički, cestovni i hidrotehnički tuneli, podzemna skladišta plina i drugih ugljikovodonika i medija kao i drugi objekti na površini i ispod površine koji se rade rudarskim metodama,
- l) rudarskim radovima van eksploatacionog polja smatraju se radovi na izradi tunela, galerija i drugih podzemnih prostorija, skladišta za CO₂ i druge tekuće i plinovite energente, nasipa, usjeka, deponija, odlagališta, sistema za transport mineralne sirovine i proizvoda kao i materijala za deponovanje i odlaganje, odvodnih kanala i drugih građevinskih objekata rudarskim metodama rada na površini i/ili ispod zemlje van granica eksploatacionog polja ili kad su u tehnološkoj vezi sa eksploatacionim poljem.

- m) izrada i korištenje skladišta fluida u geološkim sredinama;
- n) eksploatacija geotermalnih energetskih izvora;
- o) rekonstrukcija i održavanje rudarskih prostorija u vrijeme i nakon eksploatacije mineralnih sirovina;
- p) crpljenje podzemnih voda - bušotinska eksploatacija iz člana 2. tačka k) ovoga zakona, kao i crpljenja podzemnih i površinskih voda, te regulacija vodotoka na površini, koji se nalaze unutar ležišta u cilju stvaranja uslova za eksploataciju predmetnog ležišta;
- r) zatvaranje rudarskih objekata, sanacija i rekultivacija zemljišta oštećenog rudarskim radovima;
- s) sanacija i rekultivacija napuštenih istražnih prostora, površinskih kopova i podzemnih rudnika;
- t) građevinski, mašinski i elektro radovi gradnje, montaže, demontaže, instaliranja i održavanja u rudarstvu i drugi radovi koji se ne izvode rudarskim metodama, a obavljaju se unutar eksploatacionog polja u svrhu izgradnje i rada rudarskih objekata i postrojenja i pripreme i eksploatacije mineralnih sirovina;
- u) geotehnički radovi u rudarstvu su izvođenje i nadzor nad izvođenjem geotehničkih radova na površinskim kopovima i u podzemnim rudnicima,
- v) ostali ne nabrojani radovi koji se izvode na osnovu rudarskih projekata i drugih projekata koji su sastavni dio rudarskih projekata;

Član 8.

(Rudarski objekti i postrojenja)

Rudarski objekti i postrojenja u smislu ovog Zakona su:

- a) objekti i postrojenja u sastavu rudnika neposredno vezani uz tehnološki proces rudarskih istražnih radova, eksploatacije, pripreme, prerade i oplemenjivanja mineralnih sirovina, kao i magacini eksplozivnih sredstava koji se nalaze na površini i pod zemljom;
- b) industrijski kolosijeci, viseće žičare, putevi i motorna vozila za prijevoz mineralnih sirovina u ležištu i od ležišta do objekata za preradu ili oplemenjivanje i odlagališta, ukoliko se prijevoz ne vrši javnim putevima, kao i skladišni prostori, radionice rudnika koje služe za remont i održavanje opreme u tehnološkom procesu eksploatacije mineralnih sirovina koje se nalaze u krugu rudnika;
- c) hidrotehnički objekti i postrojenja za odvodnjavanje i zaštitu rudnika od voda;
- d) naftovodi, gasovodi i svi cjevovodi koji su u funkciji proizvodnje i to od pumpne stanice do razdjelno-sabirnih stanica pa sve do proizvodnih bušotina kao i od ovih do rezervoara industrijske stanice;
- e) električna mreža rudnika sa objektima, postrojenjima i uređajima koji su sa njom u neposrednoj funkciji ili galvanskoj vezi, kao i mreža i uređaji za sporazumijevanje, signalizaciju, nadzor i upravljanje;
- f) lampare, garderobe sa kupatilima, prostorije stanice za spašavanje i prostorije za smještaj i održavanje samospasioca i instrumenata za kontrolu jamskih gasova i mikroklimе, i
- g) objekti i postrojenja koji nisu neposredno vezani uz radove na eksploataciji energetskih mineralnih sirovina – lokalni i magistralni cjevovodi, gasovodi i drugi tehnološki cjevovodi, mjerno-redukcijske stanice, kao i objekti i

postrojenja za preradu ili oplemenjivanje mineralnih sirovina, te objekti za skladištenje fluida.

Član 9.
(Rudničke vode)

- (1) Rudničke vode su vode koje se otvore rudarskim radovima u cilju obezbjeđenja uslova za eksploataciju i nalaze se na prostoru gdje se vrši ili je završena eksploatacija mineralnih sirovina, odlagalištima i jalovištima, rudnik može koristiti za svoje potrebe sve do njihovog ulaska u stalne površinske vodotoke.
- (2) Rudnik je dužan rudničke vode prije puštanja u površinske vode, očistiti od štetnih sastojaka prema propisima o vodama.
- (3) Regulacija vodotoka na površini, koji se nalaze unutar eksploatacionog polja u cilju stvaranja uslova za eksploataciju predmetnog ležišta podrazumjeva uređenje ili izmještanje korita vodotoka sa jedne lokacije na drugu u skladu sa odobrenom projektnom dokumentacijom.

Član 10.
(Pravo na eksploataciju mineralnih sirovina)

- (1) Pravo na eksploataciju mineralnih sirovina stiče se na osnovu dozvole za eksploataciju i na osnovu dozvola u skladu sa ovim Zakonom.
- (2) Pravo iz stava (1) ovog člana može se prenijeti na drugo pravno lice uz saglasnost nadležnog organa i ugovor privrednih društava o prenosu.
- (3) O prenosu prava iz stava (2) ovog člana nadležni organ odlučuje rješenjem koje je konačno u upravnom postupku.
- (4) Pravo eksploatacije mineralnih sirovina može steći domaće i strano pravno lice pod uslovima i na način propisan ovim Zakonom.

Član 11.
(Eksploataciono polje)

- (1) Eksploatacija mineralnih sirovina dozvoljena je samo unutar granica eksploatacionog polja.
- (2) Eksploataciono polje nalazi se unutar granica istražnog prostora i granica utvrđenih ugovorom o koncesiji.
- (3) Oblik i veličina eksploatacionog polja utvrđuje se u zavisnosti od vrste mineralne sirovine, uslova racionalne eksploatacije i potrebnog prostora za smještaj rudarskih objekata infrastrukture u skladu sa prostorno planskom dokumentacijom.
- (4) Eksploataciono polje obuhvata površinski kop-jamu, transportne i pristupne puteve na etaže, prostor za preradu ili oplemenjivanje, odlagališta, vodosabirnike, magacine eksplozivnih sredstava, trafostanice, radionički prostor, kancelarijski i sanitarni prostor.
- (5) Ležišta mineralnih sirovina mogu se podijeliti na više eksploatacionih polja.
- (6) U istom eksploatacionom polju može se vršiti eksploatacija više mineralnih sirovina uz prethodno pribavljenu saglasnost privrednog društva koje vrši eksploataciju o uslovima te eksploatacije i uz pribavljenu dozvolu za eksploataciju od strane nadležnog organa.

Član 12.

(Zabrana eksploatacije mineralnih sirovina pri izvođenju građevinskih radova)

- (1) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova kada prilikom iskopa temelja za građevinski objekat naiđe na pojavu bilo koje mineralne sirovine iz člana 6. ovog Zakona mora o tome obavijestiti Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo koje će donijeti odluku o daljnjim aktivnostima.
- (2) Zabranjeno je na osnovu građevinske dozvole iskopom temelja za građevinski objekat vršiti eksploataciju mineralnih sirovina, izuzev crpljenja podzemnih voda u funkciji odvodnjavanja jame nastale iskopom temelja.

DIO DRUGI - UPRAVLJANJE MINERALNIM SIROVINAMA

Član 13.

(Strategija upravljanja mineralnim sirovinama)

- (1) Strategiju upravljanja mineralnim sirovinama priprema Federalno ministarstvo odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo u skladu sa nadležnostima iz člana 6. ovog Zakona.
- (2) Strategiju upravljanja mineralnim sirovinama usvaja Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) odnosno Vlada kantona na prijedlog Federalnog odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo.
- (3) Detaljan sadržaj i način izrade strategije upravljanja mineralnim sirovinama propisuje federalni ministar energije, rudarstva i industrije (u daljnjem tekstu: federalni ministar) odnosno kantonalni ministar nadležan za rudarstvo u skladu sa nadležnostima iz člana 6. ovog Zakona.

Član 14.

(Plan upravljanja mineralnim sirovinama)

- (1) Plan upravljanja mineralnim sirovinama se donosi na osnovu Strategije upravljanja mineralnim sirovinama i njime se određuje način provođenja Strategije upravljanja mineralnim sirovinama.
- (2) Plan upravljanja mineralnim sirovinama izrađuje Federalni zavod za geologiju (u daljnjem tekstu: Federalni zavod).
- (3) Na prijedlog Federalnog zavoda plan upravljanja mineralnim sirovinama usvaja Vlada Federacije odnosno Vlada Kantona u skladu sa nadležnostima iz člana 6. ovog Zakona.
- (4) Detaljan sadržaj i način izrade plana upravljanja mineralnim sirovinama propisat će federalni ministar odnosno kantonalni ministar nadležan za rudarstvo u skladu sa nadležnostima iz člana 6. ovog Zakona.

Član 15.

(Plan upravljanja mineralnim sirovinama i prostorno planiranje)

Plan upravljanja mineralnim sirovinama je stručna podloga za izradu prostornih planova Federacije i kantona.

DIO TREĆI - IZVOĐENJE RUDARSKIH RADOVA

Član 16.

(Uslovi za izvođenje rudarskih radova)

- (1) Rudarsku djelatnost može obavljati privredno društvo upisano u registar društava i koje ima akt nadležnog organa o ispunjavanju uslova kadrovske osposobljenosti, tehničke opremljenosti, zaštite na radu, zaštite i unapređenja životne sredine i drugih uslova propisanih za obavljanje djelatnosti.
- (2) Dokaz o ispunjavanju uslova za obavljanje rudarske djelatnosti izdaje nadležni federalni odnosno kantonalni organ u skladu sa nadležnostima iz člana 6. ovog Zakona
- (3) Kada privredno društvo izvođenje rudarskih radova povjerava drugom privrednom društvu – izvođaču rudarskih radova tada je obavezno zaključiti odgovarajući ugovor sa izvođačem rudarskih radova koji ispunjava propisane uslove iz stava 1. ovog člana.
- (4) Izvođači rudarskih radova dužni su postupati prema odredbama ovog Zakona i provedbenim propisima donesenim na osnovu njega.
- (5) Propis o uslovima za obavljanje rudarske djelatnosti donijet će Federalno ministarstvo odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo.

Član 17.

(Način izvođenja rudarskih radova)

Pri obavljanju rudarske djelatnosti privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora poštovati tehničke propise i normative u rudarstvu (u daljem tekstu: tehnički propisi), propise o zaštiti na radu, zaštiti okoliša, uslove utvrđene u urbanističkoj saglasnosti i druge propise, osigurati lična zaštitna sredstva radnicima i provoditi propise o zaštiti ljudi i imovine.

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova prije početka izvođenja rudarskih radova mora izraditi tehnička uputstva za rad koja će sadržavati način izvođenja radova i mjere zaštite koje se moraju provoditi pri izvođenju radova u cilju zaštite života i zdravlja radnika, koja moraju radnicima biti razumljiva i koja se moraju pravovremeno usklađivati sa nastalim promjenama uslova rada.

Član 18.

(Više izvođača rudarskih radova)

- (1) Kada u istom rudničkom prostoru rudarske radove izvode dva ili više izvođača rudarskih radova, privredno društvo u kojem se izvode rudarski radovi dužno je osigurati provođenje svih mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika.
- (2) Radnici izvođača rudarskih radova iz stava (1) ovog člana moraju biti upoznati sa propisima i mjerama zaštite na radu, te opasnostima koje mogu nastati tokom izvođenja rudarskih radova.
- (3) Obaveza privrednog društva iz stava (1) ovog člana ne oslobađa odgovornosti svakog pojedinačnog izvođača rudarskih radova za provođenje svih mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika.
- (4) Prije početka izvođenja rudarskih radova privredno društvo gdje se izvode rudarski radovi i izvođač rudarskih radova međusobne obaveze i odgovornosti u

provođenju mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika uredit će pisanim ugovorom.

Član 19.

(Propisi pri izvođenju rudarskih radova)

- (1) Za provođenje tehničkih mjera i mjera zaštite na radu pri izvođenju rudarskih radova federalni ministar donosi propise za radove iz sljedećih oblasti:
  - a) eksploatacija mineralnih sirovina na površini i/ili ispod zemlje;
  - b) bušotinska eksploatacija mineralnih sirovina;
  - c) električna postrojenja i instalacije u rudnicima sa površinskom i podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina;
  - d) radovi na površini i/ili ispod zemlje koji nisu vezani uz radove eksploatacije mineralnih sirovina;
  - e) prerada mineralnih sirovina;
  - f) skladištenje i trošenje sekundarnih ili trenutno otpadnih sirovina u rudarstvu i korisnih mineralnih sirovina dobijenih kroz istražne radove, i
  - g) ostali tehnički propisi i propisi o sigurnosti i zdravlju na radu u rudarstvu.
- (2) Dodatne posebnosti za izvođenje radova iz stava (1) ovog člana mogu se utvrditi općim aktom izvođača rudarskih radova uz primjenu propisa iz stava (1) ovog člana, kao i drugih propisa koji se primjenjuju kod izvođenja rudarskih radova.
- (3) Ako se rudarskim radovima izrađuju podzemni objekti kojima nije namjena eksploatacija mineralnih sirovina, prilikom njihovog izvođenja, pored propisa iz stava (1) ovog člana, moraju se primjenjivati tehnički i drugi propisi o građenju tih objekata.
- (4) Propise koji uređuju zaštitu na radu i zaštitu zdravlja radnika u rudarstvu iz stava (1) ovog člana donosi federalni ministar, uz saglasnost sa federalnim ministrima nadležnim za rad i zdravstvo.

Član 20.

(Služba spašavanja, vatrogasna služba i služba prve pomoći)

- (1) Privredno društvo koje izvodi podzemne rudarske radove u potencijalno požarnim i eksplozivno opasnim objektima ili radilištima pri kojima mogu nastati otrovni gasovi, pare, prodori gasova, vode i mulja, mora organizovati službu spašavanja i snabdijeti je potrebnom opremom. Više privrednih društava može organizovati zajedničku službu spašavanja.
- (2) U jamama koje nisu ugrožene metanom i opasnom ugljenom prašinom i na površinskim kopovima mora se organizovati služba spašavanja u slučaju da nije moguće uspješno provoditi spašavanje s postojećim službama, a to se mora utvrditi općim aktom poslodavca.
- (3) Privredno društvo dužno je organizovati vatrogasnu službu i službu prve pomoći ili zaključiti ugovor sa odgovarajućim službama u mjestu gdje se nalazi privredno društvo.
- (4) Način organizovanja, minimum stručne osposobljenosti i tehničke opremljenosti službe spašavanja, vatrogasne službe i službe prve pomoći propisuje federalni ministar, uz saglasnost sa federalnim ministrom zdravstva.

Član 21.

(Postupak kod pojava iznenadnih opasnosti)

- (1) Svaki radnik dužan je odmah obavijestiti nadređenog o svakoj pojavi opasnosti, posebno o pojavama eksplozivnih, zagušljivih i otrovnih gasova, prodorima vode, mulja, blata, gorskim udarima i obrušavanjima, pojavi nadvjesa, nestabilnim kosinama, neeksplozivnim manskim punjenjima i drugim pojavama opasnosti, koje mogu ugroziti zaposlene, objekte i uređaje.
- (2) O svim pojavama opasnosti iz stava (1) ovog člana odgovorno lice privrednog društva dužno je odmah obavijestiti nadležnu rudarsku inspekciju.
- (3) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je odmah obavijestiti Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo, nadležnog rudarskog inspektora i organ uprave nadležan za unutrašnje poslove o svakom smrtnom slučaju, grupnoj povredi, teškoj povredi radnika i svakoj drugoj rudarskoj nesreći i o uzrocima nesreće u privrednom društvu.
- (4) U slučaju pojave opasnosti kada je ugrožena sigurnost radnika, objekata i opreme pri izvođenju rudarskih radova, akciju spašavanja vodi odgovorno lice određeno općim aktom privrednog društva.
- (5) Ako nadležni rudarski inspektor utvrdi da vođenje akcije spašavanja nije dovoljno stručno i efikasno, usmeno će odrediti odgovarajuću upravnu mjeru.
- (6) Privredno društvo dužno je u slučaju rudarske nesreće u drugom privrednom društvu pružiti odgovarajuću pomoć, kao i na poziv nadležnog rudarskog inspektora, odnosno ugroženog privrednog društva.

Član 22.

(Provođenje stručnih poslova u oblasti zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika na radu)

- (1) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova moraju provoditi i osigurati nadzor nad primjenom tehničkih propisa i propisa iz područja zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika.
- (2) Privredno društvo, odnosno izvođač podzemnih rudarskih radova moraju obavezno organizovati poslove zaštite na radu i osigurati da zadatke zdravstvene zaštite obavlja ovlaštena zdravstvena ustanova.
- (3) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova na površinskom kopu kao i kod bušotinske eksploatacije mineralnih sirovina ovisno od specifičnih uslova za eksploataciju dužan je organizovati poslove zaštite na radu ili odrediti posebno lice koje je stručno osposobljeno za nadzor nad provođenjem tehničkih normativa i mjera zaštite na radu.
- (4) Privredno društvo odnosno izvođač podzemnih rudarskih radova u objektima koji nisu vezani za eksploataciju mineralnih sirovina dužan je organizovati poslove zaštite na radu ili rasporediti radnika koji je stručno osposobljen, kao posebno lice za nadzor nad provođenjem tehničkih normativa i mjera zaštite na radu.
- (5) Izuzetno od stava (4), privredno društvo odnosno izvođač može sklopiti ugovor sa drugim privrednim društvom koje ispunjava uslove za obavljanje tih poslova.
- (6) Zadatak poslova zaštite na radu je:
  - a) neposredna kontrola provođenja svih propisanih mjera zaštite na radu;
  - b) vođenje evidencije o nesretnim slučajevima, profesionalnim oboljenjima,

- c) povredama na radu, gorskim udarima i drugim iznenadnim pojavama koje ugrožavaju živote radnika i opremu u privrednom društvu po mjestu nastanka, uzrocima i nastalim posljedicama;
  - d) proučavanje uzroka nesretnih slučajeva, profesionalnih oboljenja, povreda na radu, gorskih udara i drugih iznenadnih pojava koje ugrožavaju živote radnika i opremu i davanje prijedloga za poduzimanje mjera i metoda rada koje osiguravaju uspješno otklanjanje tih uzroka;
  - e) praćenje zdravstvenog stanja radnika i predlaganje mjera za unapređenje zdravstveno-higijenskih uslova pri radu;
  - f) davanje prijedloga upravi privrednog društva za unapređenje zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika;
  - g) davanje stručnog mišljenja da li su rudarski projekti izrađeni u skladu sa propisanim mjerama zaštite na radu;
  - h) učešće u izradi akata o procjeni rizika;
  - i) zabrana rada na radnom mjestu i zabrana upotrebe sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje radnika, te o tome u pisanom obliku obavjesti poslodavca i povjerenika za zaštitu na radu, i
  - j) obavljanje i drugih poslova i ovlaštenja koja su im data općim aktom privrednog društva, a u vezi sa provođenjem stručnih poslova zaštite na radu i zdravlja radnika;
- (7) Poslove zaštite na radu obavlja potreban broj radnika visoke stručne spreme odgovarajuće struke (rudarski fakultet: rudarski ili eksploatacioni smjer, bušotinska eksploatacija, sigurnost i pomoć, elektrotehnički fakultet-smjer energetski, mašinski fakultet -proizvodni smjer) koji imaju najmanje dvije godine radnog iskustva na izvođenju rudarskih radova stečenog nakon položenog stručnog ispita.
- (8) Izuzetno, poslove neprosredne kontrole provođenja mjera zaštite na radu mogu obavljati i radnici koji imaju višu odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjsko sistema studiranja (koje se vrednuje sa 180 ECTS bodova) ili srednju stručnu spremu odgovarajućeg smjera i pet godina radnog iskustva na izvođenju rudarskih radova stečenog nakon položenog stručnog ispita.

Član 23.

(Rukovođenje poslovima zaštite na radu i
zaštite zdravlja radnika na radu)

- (1) U privrednom društvu koje se bavi jamskom i površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina, poslovima zaštite rukovodi osoba koja ima završen –VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva- smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova) drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja-rudarske struke odgovarajućeg usmjerenja koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u podzemnoj eksploataciji.
- (2) U privrednom društvu koje se bavi površinskom eksploatacijom i/ili bušotinskom eksploatacijom mineralnih sirovina, poslovima zaštite rukovodi osoba koja ima završen –VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva- smjer

eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova) drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja-rudarske struke odgovarajućeg usmjerenja koja ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u površinskoj eksploataciji mineralnih sirovina i/ili u bušotinskoj ili podzemnoj eksploataciji.

- (3) U privrednom društvu koje se bavi izvođenjem rudarski radova na površini i/ili ispod površine terena, a koji nisu u vezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina, poslovima zaštite rukovodi osoba koja ima završen – VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva – eksploatacioni ili rudarski smjer odnosno smjer bušotinske eksploatacije, visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova) drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja-rudarske struke odgovarajućeg usmjerenja, koje ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva u rudarstvu na poslovima izvođenja rudarskih radova ispod površine zemlje, odnosno najmanje tri godine radnog iskustva u rudarstvu na poslovima izvođenja rudarskih radova na površini zemlje.

Član 24.

(Rukovodeća lica u rudarstvu)

- (1) Poslove i zadatke stručnog rukovođenja pri izvođenju rudarskih radova, vršenju nadzora, samostalno obavljanje rudarskih mjerenja i druge poslove pri eksploataciji mineralnih sirovina mogu obavljati radnici koji ispunjavaju propisane uslove stručne spreme i radnog iskustva i koji su položili stručni ispit.
- (2) Privredno društvo dužno je općim aktom utvrditi obavezu stručnog usavršavanja i provjeru stručne osposobljenosti za radnike koji rade na poslovima za koje je, prema odredbama ovog Zakona, propisana stručna sprema i radno iskustvo.
- (3) Poslove iz stava (1) ovog člana u jamama ugroženim metanom i/ili opasnom ugljenom prašinom mogu obavljati samo radnici koji, pored ovih Zakonom propisanih uvjeta u pogledu stručne spreme, radnog iskustva i stručnog ispita, imaju najmanje tri godine radnog iskustva od čega najmanje jednu godinu radnog iskustva na izvođenju rudarskih radova stečenog nakon položenog stručnog ispita u ovakvim jamama.

Član 25.

(Glavno tehničko rukovođenje u jamskoj i površinskoj eksploataciji)

- (1) Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati lice koje ima završen –VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva- smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova) drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja-rudarske struke koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u podzemnoj eksploataciji.
- (2) Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati lice koje ima završen –VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva- smjer

eksploataciji ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova) drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja-rudarske struke koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u površinskoj eksploataciji.

- (3) Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi podzemnom i površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati lice koja ispunjava uslove iz stava (1) ovog člana.

Član 26.

(Glavno tehničko rukovođenje u bušotinskoj eksploataciji)

Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi bušotinskom eksploatacijom može obavljati lice koje ima završen –VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva- smjer eksploataciji ili rudarski ili bušotinska eksploatacija odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova) drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja-rudarske struke smjer eksploataciji ili rudarski odnosno bušotinska eksploatacija koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u bušotinskoj eksploataciji.

Član 27.

(Tehničko rukovođenje)

- (1) Poslove tehničkog rukovođenja organizacionom jedinicom odnosno jamom ili jamskim pogonom, u privrednom društvu koje se bavi rudarskom djelatnošću može obavljati lice koje ima završen –VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploataciji ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova) drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja-rudarske struke koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u podzemnoj eksploataciji.
- (2) Poslove tehničkog rukovođenja organizacionom jedinicom odnosno površinskim kopom ili površinskim pogonom, u privrednom društvu koje se bavi rudarskom djelatnošću može obavljati lice koje ima završen –VII stepen stručne spreme diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploataciji ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova) drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja-rudarske struke koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u površinskoj eksploataciji.
- (3) Poslove tehničkog rukovođenja organizacionom jedinicom prerade mineralnih sirovina odnosno separacijom u privrednom društvu koje se bavi rudarskom djelatnošću može obavljati lice koje ima završen –VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploataciji ili rudarski, diplomirani inženjer mašinstva –smjer opšti ili proizvodno mašinstvo, diplomirani inženjer tehnologije odgovarajućeg smjera, ili visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova) drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema odgovarajuće struke koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima eksploatacije odnosno prerade mineralnih sirovina.

- (4) Poslove tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi bušotinskom eksploatacijom može obavljati lice koje ima završen –VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno bušotonska eksploatacija, visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova) drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja-rudarske struke smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno bušotinska eksploatacija koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u bušotinskoj eksploataciji.
- (5) Poslove tehničkog rukovođenja službom u privrednom društvu koje se bavi rudarskom djelatnošću može obavljati lice koje za tu službu ima završen –VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer: rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski, rudarsko-mjerački odnosno geodetski, bušotinska eksploatacija, elektrotehnike-smjer energetski, mašinstva-smjer proizvodni, geologije, građevine i druge struke odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova) drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja-rudarske struke koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u toj oblasti u rudarstvu.
- (6) Poslove tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje izvodi rudarske radove izvan eksploatacionog polja može obavljati lice koje ima završen – VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva – smjer eksploatacioni ili rudarski, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova) drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja-rudarske struke koja ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na tim i/ili sličnim poslovima u rudarstvu.

Član 28.

(Rudarska mjerenja)

Poslove rudarskog mjerenja u jamama, na površinskim kopovima i kod bušotinske eksploatacije može obavljati radnik koji ima visoku ili srednju stručnu spremu odgovarajuće struke, položen stručni ispit i tri godine radnog iskustva od čega najmanje jednu godinu radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita.

Član 29.

(Nadzornik u rudarskim objektima)

Poslove nadzornika u rudarskim objektima može obavljati radnik koji ima najmanje srednju stručnu spremu odgovarajuće struke, položen stručni ispit za nadzor nad rudarskim radovima i tri godine radnog iskustva od čega najmanje jednu godinu radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita.

Član 30.

(Poslovođa u rudarskim objektima)

Poslove poslovođe u rudarskim objektima može obavljati radnik koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima nadzornika u odgovarajućem rudarskom objektu.

Član 31.

(Samostalno rukovanje eksplozivnim sredstvima u rudarstvu)

- (1) Poslove samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima u rudarstvu izuzetno mogu obavljati i radnici koji imaju visoku ili srednju stručnu spremu rudarske struke i koji su stekli teorijska i praktična znanja o eksplozivnim sredstvima i miniranju i koji imaju položen stručni ispit.
- (2) Poslove samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima u rudarstvu mogu obavljati kvalifikovani radnici rudarske struke koji imaju najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima kvalifikovanog zaposlenika rudarske struke i položen ispit iz poznavanja propisa, primjene i praktičnog rukovanja eksplozivnim sredstvima.
- (3) Federalni ministar donijet će propise za polaganje ispita za samostalno rukovanje eksplozivnim sredstvima.

Član 32.

(Škole i fakulteti)

Pod školama i fakultetima odgovarajuće struke za obavljanje poslova iz čl. 25. do 31. ovoga zakona podrazumijevaju se za poslove:

- a) samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima - položen ispit za kvalifikovanog radnika rudarske struke, rudarska tehnička škola odnosno rudarski fakultet – smjer eksploatacioni ili rudarski;
- b) nadzornika nad jamskim i površinskim eksploatacionim radovima - rudarska tehnička škola;
- c) nadzornika u objektima prerade i oplemenjivanja mineralnih sirovina – rudarska tehnička, elektrotehnička, mašinska odnosno tehnološka tehnička škola;
- d) nadzornika nad eksploatacijom nafte i plina - rudarska tehnička škola;
- e) nadzornika bušotinske eksploatacije - rudarska odnosno geološka tehnička škola;
- f) nadzornika nad elektro postrojenjima i elektro radovima - elektrotehnička škola;
- g) nadzornika nad mašinskim postrojenjima i radovima - mašinska tehnička škola;
- h) nadzornika nad građevinsko-montažnim i drugim specijalnim radovima – građevinska, tehnička, odnosno druga odgovarajuća srednja tehnička škola;
- i) tehničkog rukovođenja rudarskim jamskim i površinskim radovima, masovnim miniranjem, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- j) tehničkog rukovođenja jamom odnosno jamskim pogonom -rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- k) tehničkog rukovođenja površinskim kopom, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- l) tehničkog rukovođenja masovnim miniranjem, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- m) tehničkog rukovođenja službom provjetravanja, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- n) tehničkog rukovođenja službom spašavanja, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski,
- o) tehničkog rukovođenja radovima prerade i oplemenjivanja, rudarski fakultet – smjer eksploatacioni ili rudarski, rudarsko-mašinski, tehnološki – smjer hemijsko inženjerstvo i tehnologija, mašinski fakultet - proizvodni smjer;
- p) tehničkog rukovođenja eksploatacijom nafte i gasa – rudarski fakultet: smjer eksploatacioni ili rudarski, smjer bušotinska eksploatacija odnosno rudarsko-naftni fakultet;

- r) tehničkog rukovođenja bušotinskom eksploatacijom, rudarski fakultet, smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno smjer bušotinske eksploatacije;
- s) tehničkog rukovođenja elektro službom - elektrotehnički fakultet, energetski smjer
- t) tehničkog rukovođenja mašinskom službom - rudarsko-mašinski ili mašinski fakultet- proizvodni ili energetski smjer;
- u) tehničko rukovođenje sistemom odvodnjavanja – rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski ili mašinski fakultet –proizvodni smjer;
- v) rudarska mjerenja - geodetska ili rudarska tehnička škola odnosno geodetski ili rudarski fakultet - smjer rudarsko mjerački, eksploatacioni ili rudarski;
- z) tehničkog rukovođenja službom rudarskih mjerenja - geodetski odnosno rudarski fakultet - smjer rudarsko mjerački, eksploatacioni ili rudarski;
- aa) tehničko rukovođenje geološkom službom na rudniku - geološki fakultet;
- bb) tehničkog rukovođenja građevinsko-montažnim, elektro-mašinskim i drugim specifičnim radovima - građevinski odnosno drugi odgovarajući fakultet;
- cc) tehničko rukovođenje rudarskim radovima izvan eksploatacionog polja koji nisu u vezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina – rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski.

Član 33.
(Stručni ispit)

- (1) Stručni ispit za tehničko rukovođenje, nadzor nad rudarskim radovima i samostalno obavljanje rudarskih mjerenja polažu kandidati koji imaju stručnu spremu propisanu ovim Zakonom i najmanje jednu godinu radnog iskustva u oblasti rudarstva nakon sticanja stručne spreme.
- (2) Stručni ispit položen prema odredbama Zakona o rudarstvu Republike Srpske za koji je ministarsvo tog entiteta Bosne i Hercegovine nadležno za rudarstvo izdalo odgovarajuće uvjerenje, priznaje se u Federaciji Bosne i Hercegovine kao ispit za tehničko rukovođenje u oblasti rudarstva.

Član 34.
(Polaganje stručnog ispita)

- (1) Stručni ispit iz člana 33. stav (1) ovog Zakona polaže se pred stručnom komisijom koju imenuje federalni ministar.
- (2) Program stručnog ispita, te uslove, način i troškove polaganja stručnog ispita provedbenim propisom utvrdit će federalni ministar.
- (3) Aktom o imenovanju stručne komisije određuje se broj članova stručne komisije, vrijeme na koje se stručna komisija imenuje i naknada za rad stručne komisije.

Član 35.
(Radno iskustvo)

Pod radnim iskustvom u smislu odredbi čl. od 24. do 31. ovog Zakona smatra se iskustvo na odgovarajućim poslovima u rudarstvu stečeno nakon sticanja stručne spreme koja je uslov za rad na određenom radnom mjestu, odnosno iskustvo stečeno nakon položenog stručnog ispita u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Član 36.

(Izvođenje i nadzor rudarskih radova)

- (1) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora osigurati izvođenje rudarskih radova prema tehničkoj dokumentaciji, tehničkim propisima i propisima o zaštiti života i zdravlja radnika, zaštite okoliša te zaštite imovine i zdravlja trećih lica, a pri građenju drugih objekata i odredbe koje važe za građenje tih objekata.
- (2) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova obavezan je osigurati stalni nadzor nad svim rudarskim radovima, postrojenjima i uređajima i instalacijama u svim smjenama od stručnih lica ili posredstvom uređaja za kontrolu i daljinsko upravljanje.
- (3) U jamama ugroženim metanom i opasnom ugljenom prašinom nadzor nad provjetravanjem mora biti stalan.

Član 37.

(Knjiga rudarskog nadzora)

- (1) Privredno društvo dužno je voditi knjigu rudarskog nadzora u koju se unose naređenja nadležnog rudarskog inspektora izdata na licu mjesta pri vršenju nadzora u rudarskim objektima u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi i materijalnih dobara.
- (2) U knjigu rudarskog nadzora unose se naređenja i direktora privrednog društva, lica odgovornog za glavno tehničko rukovođenje i rukovodioca službe zaštite na radu, koja se odnose na zaštitu na radu, a izdata su na licu mjesta pri pregledu radova.

Član 38.

(Dozvole)

- (1) Za izvođenje rudarskih radova iz člana 7. ovog Zakona, koji se odnose neposredno na eksploataciju mineralnih sirovina potrebno je od Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo pribaviti sljedeće dozvole:
  - a) dozvola za eksploataciju;
  - b) dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije;
  - c) dozvola za izvođenje radova prema rudarskom projektu;
  - d) dozvola za upotrebu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija – upotrebna dozvola;
  - e) privremena dozvola za izvođenje radova i
  - f) konačna dozvola za izvođenje radova.
- (2) Dozvole iz stava (1) ovog člana tač. a), b), c), d), f) i g) za mineralne sirovine iz člana 6. stav (1) tač. a), b), c) i d) ovog Zakona izdaje Federalno ministarstvo.
- (3) Dozvole iz stava (1) ovog člana tač. a), b), c), d), f) i g) za mineralne sirovine iz člana 6. stav (1) tač. e), f) i g) ovog Zakona izdaje kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo.
- (4) Dozvole iz stava (3) ovog člana za mineralne sirovine čije se eksploataciono polje proteže na više kantona izdaje Federalno ministarstvo.
- (5) Federalno ministarstvo izdaje dozvolu za vršenje periodičnih pregleda sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu, periodične preglede ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu.

- (6) Dozvole iz stava (1) ovoga člana izdaju se rješenjem koje je konačno u upravnom postupku

Član 39.

(Zahtjev za izdavanje dozvole i sadržaj dozvole za eksploataciju)

- (1) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za eksploataciju privredno društvo dužno je priložiti:
- a) ugovor o koncesiji;
  - b) dokumentaciju o izvršenim istražnim radovima, ležištu mineralnih sirovina, utvrđenim količinama i kvalitetu mineralnih sirovina (potvrda o revidovanim rezervama);
  - c) dokaz o pravu svojine ili pravu korištenja, zakupa i/ili saglasnosti, odnosno pravu služnosti za zemljište određeno za eksploataciju mineralnih sirovina, a za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina samo za zemljište za izgradnju nadzemnih rudarskih objekata i rudničke infrastrukture;
  - d) situacioni plan – kartu sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja u mjerilu koje omogućava da se na njegovoj podlozi u prirodi mogu odrediti granice rudničkog prostora, sa javnim saobraćajnim i drugim objektima koji se nalaze na tom prostoru, sa opisom granica eksploatacionog polja, uz naznaku općine na čijem se području eksploataciono polje nalazi;
  - e) dokaze o tehničkoj opremljenosti privrednog društva ili izvođača rudarskih radova, kao i stručnoj osposobljenosti radnika za eksploataciju mineralnih sirovina i
  - f) okolinsku dozvolu i urbanističku saglasnost.
- (2) Dozvola za eksploataciju sadrži podatke o:
- a) vrsti mineralne sirovine ili mineralnih sirovina koje su predmet eksploatacije;
  - b) načinu eksploatacije (podzemna, površinska i kombinirana);
  - c) položaju i tačnim granicama eksploatacionog polja;
  - d) roku u kojem se moraju izvršiti pripremni radovi uključujući i izradu rudarskog projekta i dobiti dozvola za izvođenje radova na eksploataciji mineralne sirovine;
  - e) roku važnosti dozvole, u skladu sa važećim zakonskim propisima koji uređuju oblast koncesija, te zaključenim ugovorom o koncesiji;
  - f) obavezi provođenja ugovora o koncesiji i
  - g) obavezi sanacije i rekultivacije područja degradiranog eksploatacijom mineralnih sirovina.

Član 40.

(Ukidanje dozvole za eksploataciju)

- (1) Nadležno ministarstvo za rudarstvo rješenjem će ukinut dozvolu za eksploataciju mineralnih sirovina ako:
- a) privredno društvo kome je izdata dozvola ne počne sa eksploatacijom u roku navedenom u dozvoli;
  - b) privredno društvo ne pribavi dozvolu za izvođenje radova prema rudarskom projektu u propisanom roku;

- c) rudarskim radovima se ugrožava život i zdravlje radnika i drugih građana i imovine, a druge mjere utvrđene ovim zakonom i drugim propisima nisu dovoljne da se to spriječi;
  - d) ugrožava se okoliš i ne vrši rekultivacija prostora degradiranog rudarskim radovima prema odobrenom projektu ili izvode rudarski radovi koji nisu u skladu sa dozvolom za izvođenje rudarskih radova;
  - e) prestane da važi ili je iz bilo kojeg razloga raskinut ugovor o koncesiji.
- (2) Rešenje iz stava (1) ovog člana konačno je u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 41.

(Prestanak važenja dozvole za eksploataciju)

- (1) Dozvola za eksploataciju prestaje važiti:
- a) prestankom rada privrednog društva;
  - b) kada je iscrpljena mineralna sirovina na prostoru eksploatacionog polja;
  - c) kada privredno društvo odustane od izdate dozvole za eksploataciju na cijelom eksploatacionom polju ili na dijelu eksploatacionog polja;
  - d) istekom ugovora o koncesiji;
  - e) potpunom i trajnom obustavom eksploatacije na eksploatacionom polju.
- (2) O prestanku važenja dozvole za eksploataciju nadležno ministarstvo donosi rješenje koje je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 42.

(Zahtjev za produženje dozvole za eksploataciju)

- (1) Uz zahtjev za produženje dozvole privredno društvo dužno je priložiti:
- a) važeću dozvolu;
  - b) potvrdu o priznatim rezervama mineralne sirovine;
  - c) situacioni plan – kartu sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja u mjerilu koje omogućava da se na njegovoj podlozi mogu odrediti granice rudničkog prostora sa javnim saobraćajnim i drugim objektima koji se nalaze na tom prostoru;
  - d) ugovor o koncesiji;
  - e) okolinsku dozvolu.
- (2) Zahtjev za produženje dozvole za eksploataciju podnosi se devedeset dana prije isteka roka važnosti dozvole.

Član 43.

(Dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije)

- (1) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije privredno društvo dužno je priložiti:
- a) ugovor o koncesiji;
  - b) revidovan rudarski projekt za potpuno i trajno zatvaranje rudarskog objekta, tehničku i biološku rekultivaciju zemljišta;
  - c) urbanističku saglasnost;

- d) okolinsku dozvolu;
  - e) obrazloženje potpune i trajne obustave eksploatacije i odluku privrednog društva o potpunoj i trajnoj obustavi eksploatacije;
  - f) potvrdu o revidovanim preostalim rezervama mineralne sirovine;
  - g) situacionu kartu sa ažurnim stanjem izvedenih radova do vremena obustave sa ucrtanim eksploatacionim poljem i označenim prijelomnim tačkama i označenim koordinatama;
  - h) dokaz da su osigurana finansijska sredstva za konačnu sanaciju zemljišta i tehničku rekultivaciju degradiranih površina nastalih usljed rudarskih radova.
- (2) Dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije sadrži podatke o:
- a) postojanju ugovora o koncesiji;
  - b) vrsti mineralne sirovine koja je predmet obustave eksploatacije sa količinama preostalih rezervi;
  - c) obavezi privrednog društva o trajnom čuvanju tehničke dokumentacije koja se odnosi na eksploataciju mineralne sirovine ako se zatvara samo dio eksploatacionog polja;
  - d) obavezi privrednog društva o provođenju mjera sigurnosti kojima će se trajno isključiti mogućnost nastajanja opasnosti po ljude i imovinu;
  - e) obavezi privrednog društva pri zatvaranju rudnika, tehničkoj i biološkoj rekultivaciji zemljišta u skladu sa projektom iz stava (1) tačka b) ovog člana;
  - f) položaju i tačnim granicama eksploatacionog polja i označenim prijelomnim tačkama i pripadajućim koordinatama;

Član 44.

(Dozvola za izvođenje radova i gradnju objekata prema rudarskom projektu)

- (1) Dozvolom za izvođenje rudarskih radova, gradnju objekata i postrojenja prema rudarskom projektu odobrava se izvođenje radova, gradnja rudarskih objekata i postrojenja iz čl. 7. i 8. ovog Zakona.
- (2) Uz zahtjev za dobivanje dozvole iz stava (1) ovog člana privredno društvo ili izvođač rudarskih radova mora priložiti:
  - a) ugovor o koncesiji;
  - b) revidovan rudarski projekt u dva primjerka;
  - c) dokaz o ispunjavanju uslova za izvođenje rudarskih radova iz člana 16. stav (1) ovog zakona;
  - d) dozvolu za eksploataciju određene mineralne sirovine;
  - e) dokaz o pravu svojine ili pravu korištenja, zakupa i/ili saglasnosti, odnosno pravu služnosti za zemljište određeno za eksploataciju mineralnih sirovina, a za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina samo za zemljište za izgradnju nadzemnih rudarskih objekata i rudničke infrastrukture;
  - f) okolinsku dozvolu i urbanističku saglasnost;
  - g) izvještaj revidenta o reviziji projekta i
  - h) vodnu saglasnost.
- (3) Dozvola za izvođenje rudarskih radova, gradnju objekata i postrojenja prema rudarskom projektu sadrži:
  - a) naziv privrednog društva ili izvođača rudarskih radova kojem je izdata dozvola za izvođenje radova;
  - b) naziv projekta prema kojem se odobrava izvođenje radova i gradnja objekata i postrojenja;

- c) konstataciju da se projekt ovjerava u dva primjerka;
- d) nalog podnosiocu zahtjeva da je jedan primjerak ovjerenog projekta dužan čuvati kao akt od trajne vrijednosti;
- e) nazive bitnih dokumenata priloženih uz zahtjev za dozvolu i to:
  - 1) dokaz o pravu svojine ili pravu korištenja, zakupa i/ili saglasnosti, odnosno pravu služnosti za zemljište određeno za eksploataciju mineralnih sirovina, a za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina samo za zemljište za izgradnju nadzemnih rudarskih objekata i rudničke infrastrukture;
  - 2) urbanističku saglasnost i
  - 3) revizioni izvještaj sa mišljenjem da se može izdati dozvola.
- (4) U postupku izdavanja dozvole za izvođenje radova, gradnju objekata i postrojenja nadležni organ uprave utvrđuje:
  - a) gdje je projekt izrađen;
  - b) ko je rukovodio izradom projekta;
  - c) gdje je izvršena revizija projekta i
  - d) ko je revident.
- (5) Dozvolu za izvođenje radova po projektima iz čl. 70, 71, 72 i 74 ovog Zakona daje Federalno ministarstvo.
- (6) Za izvođenje radova po rudarskom projektu izvane eksploatacionog polja Federalno ministarstvo izdaje saglasnost.

Član 45.

(Privremena dozvola za izvođenje rudarskih radova)

- (1) Za uvođenje nove otkopne metode u eksploataciji mineralnih sirovina (podzemna i bušotinska eksploatacija), Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo može izdati privremenu dozvolu za izvođenje rudarskih radova u trajanju od najduže dvije godine:
- (2) Privremena dozvola izdaje se i u slučajevima kada je zbog uvođenja nove tehnologije i postrojenja predviđen probni rad.
- (3) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz st. (1) i (2) ovog člana privredno društvo mora priložiti sljedeće:
  - a) revidovani rudarski projekt u dva primjerka i
  - b) izvještaj revidenta o reviziji projekta.
- (4) Privremena dozvola iz stava (1) ovog člana može se izdati izuzetno i na vrijeme duže od dvije godine u ovisnosti od specifičnosti metode i potrebnog vremena za dokazivanje opravdanosti uvođenja nove otkopne metode.

Član 46.

(Konačna dozvola za izvođenje rudarskih radova)

- (1) Konačnu dozvolu kojom se određuju zaštitne mjere kod upotrebe otkopne metode, tehnologije ili postrojenja iz člana 45. ovog Zakona, privrednom društvu izdaje Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo poslije predočenja dokaza o ispravnosti otkopne metode, tehnologije i postrojenja.
- (2) Rješenje kojim se izdaje konačna dozvola između ostalog sadrži:
  - a) naziv privrednog društva kojem se izdaje konačna dozvola za izvođenje rudarskih radova;
  - b) vrsta mineralne sirovine koja je predmet eksploatacije novom otkopnom metodom;

- c) naziv nove otkopne metode;
  - d) mjere sigurnosti i zaštite na radu koje je potrebno porovoditi, i
  - e) rok važnosti konačne dozvole za izvođenje rudarskih radova.
- (3) Postupak ispitivanja ispravnosti otkopne metode, tehnologije i postrojenja propisuje federalni ministar.

Član 47.

(Početak izvođenja rudarskih radova)

- (1) Privredno društvo ili izvođač rudarskih radova kojem je izdata dozvola iz člana 38. stav (1) tačka c. ovog Zakona ili saglasnost iz člana 44. stav (6) ovog Zakona mora, najkasnije 15 dana prije početka izvođenja rudarskih radova, nadležnoj rudarskoj inspekciji prijaviti početak izvođenja rudarskih radova i lica koja će obavljati poslove tehničkog i glavnog tehničkog rukovođenja rudarskim radovima, kao i lica koja će obavljati poslove tehničkog nadzora i neposredne kontrole provođenja mjera zaštite na radu, ako se rudarskim radovima grade objekti.
- (2) Privredno društvo ili izvođač rudarskih radova mora rudarskoj inspekciji prijaviti prestanak rudarskih radova, ako prijavom početka radova nije određen rok trajanja i okončanja radova.

Član 48.

(Dozvola za upotrebu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija)

- (1) Upotreba rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija izgrađenih na osnovu odobrenog glavnog, dopunskog ili tehničkog rudarskog projekta dozvoljena je na osnovu dozvole za njihovu upotrebu.
- (2) Dozvolu za upotrebu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija iz člana 38. stav (1) tačka d) ovog zakona na prijedlog stručne komisije nakon obavljenog tehničkog pregled izdaje organ uprave koji je izdao dozvolu za izvođenje radova po rudarskom projektu.
- (3) Tehničkim pregledom utvrđuje se da li su rudarski objekti, postrojenja, uređaji i instalacije izgrađeni prema odobrenom rudarskom projektu, da li su usklađeni sa propisima, mjerama i normativima zaštite na radu i obaveznim standardima, da li su tehnički ispravni i da li se njihovim stavljanjem u funkciju ugrožava okoliš, život i zdravlje radnika i građana.
- (4) Tehnički pregled rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija izgrađenih na osnovu odobrenog glavnog, dopunskog ili tehničkog rudarskog projekta vrši i odobrava upotrebu Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo putem stručne komisije.
- (5) Stručna komisija sastavljena je od predstavnika Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnih ministarstava nadležnih za rudarstvo i stručnih lica iz privrednih društava iz oblasti rudarstva koja ispunjavaju uslove iz člana 79. ovog Zakona.
- (6) U radu stručne komisije iz stava (5) ovog člana kao članovi učestvuju i predstavnici organa koji je izdao urbanističku saglasnost i okolinsku dozvolu za rudarske objekte, postrojenja, uređaje i instalacije izgrađene po glavnom rudarskom projektu.
- (7) Radu stručne komisije za tehnički pregled može da prisustvuje predstavnik nadležne rudarske inspekcije.
- (8) Troškove tehničkog pregleda snosi privredno društvo.

- (9) Rudarski objekti i postrojenja izgrađeni na osnovu odobrenog glavnog, dopunskog ili tehničkog rudarskog projekta mogu se pustiti u probni rad najduže do šest mjeseci poslije izvršenog tehničkog pregleda od stručne komisije, koju je formiralo privredno društvo sa zadatkom da utvrdi da li su izvedeni radovi u skladu sa rješenjima datim u rudarskom projektu. O puštanju u probni rad rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija privredno društvo pisano obavještava Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo.
- (10) Vršenje tehničkog pregleda pokreće se zahtjevom privrednog društva.
- (11) Uz zahtjev za tehnički pregled za dobijanje dozvole za upotrebu rudarskih objekata i postrojenja, uređaja i instalacija privredno društvo prilaže:
- a) dokaz o ispunjavanju uslova za obavljanje rudarske djelatnosti iz člana 16. stav (2) ovog Zakona;
  - b) spisak rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija koji su predmet tehničkog pregleda;
  - c) spisak projekata prema kojima su izgrađeni rudarski objekti, postrojenja i uređaji uz navođenje broja dozvole pod kojim su odobreni;
  - d) spisak kadrova;
  - e) spisak isprava o izvršenim periodičnim pregledima sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu, periodičnim pregledima i ispitivanjima fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama i
  - f) vodnu dozvolu.
- (12) Dozvola za upotrebu rudarskog objekta i postrojenja sadrži:
- a) naziv privrednog društva kojem se izdaje dozvola;
  - b) naziv mjesta izgrađenog rudarskog objekta i postrojenja;
  - c) nazive rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija sa tehničkim karakteristikama;
  - d) obaveze privrednog društva da sve izmjene u projektnoj dokumentaciji nastale u toku izgradnje rudarskog objekta mora unijeti u odborenu projektnu dokumentaciju i čuvati svo vrijeme dok rudarski objekat traje; i
  - e) konstataciju da:
    - rudarski objekti, postrojenja, uređaji i instalacije su izgrađeni u skladu sa odobrenim rudarskim projektom;
    - privredno društvo je uvažilo uslove date u dozvoli za izvođenje radova i
    - privredno društvo je uvažilo uslove navedene u urbanističkoj saglasnosti i okolinskoj dozvoli.
- (13) Način imenovanja članova stručne komisije, obavljanje tehničkog pregleda, sadržaj zapisnika o izvršenom tehničkom pregledu te naknadu za rad osobama iz stava (5) i (6) ovog člana uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi federalni ministar.

Član 49.

(Dozvola za obavljanje periodičnih pregleda)

- (1) Periodične preglede sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu, periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu mogu obavljati pravna lica koja pored uslova propisanih ovim Zakonom, imaju kadrove sa odgovarajućom visokom školskom spremom, položenim stručnim ispitom i radnim iskustvom u struci u rudarstvu od najmanje pet godina, tehničku opremu i laboratorije.

- (2) Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje periodičnih pregleda podnosi se Federalnom ministarstvu.
- (3) Podnosilac zahtjeva uz zahtjev je dužan priložiti:
  - a) rješenje o registraciji djelatnosti kod nadležnog suda,
  - b) spisak kadrova sa odgovarajućim uslovima u pogledu stručne spreme, radnog iskustva i položenog stručnog ispita,
  - c) spisak tehničke opreme,
  - d) spisak opreme i instrumenata koji podliježu umjeravanju, kao i dokaze da je umjeravanje izvršeno,
  - e) spisak laboratorija i radnog prostora potrebnog za poslove navedene u zahtjevu,
  - f) izvod iz opštih akata privrednog društva kojima su uređeni poslovi vršenja periodičnih pregleda i Metodologiju obavljanja periodičnih pregleda.
- (4) Prije izdavanja dozvole za vršenje periodičnih pregleda sredstava i opreme lične zaštite pri radu, periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu vrši se uviđaj na licu mjesta putem stručne komisije.
- (5) Troškove uviđaja snosi privredno društvo.
- (6) Dozvola za vršenje periodičnih pregleda sredstava i opreme lične zaštite pri radu, periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu sadrži:
  - a) popis poslova periodičnih pregleda za koje se izdaje dozvola,
  - b) nosioce poslova iz stava (3) tačke a) ovog člana,
  - c) uslove koje moraju zadovoljiti oprema i instrumenti u skladu sa Zakonom o mjeriteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 8/05),
  - d) odgovarajući prostor.
- (7) Rješenje kojim se izdaje dozvola za obavljanje periodičnih pregleda donosi Federalno ministarstvo, rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.
- (8) Postupak utvrđivanja uslova, način imenovanja stručne komisije, sadržaj zapisnika i isprava, te naknada članovima stručne komisije uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi federalni ministar.

DIO ČETVRTI - MJERE ZAŠTITE NA RADU

Član 50.

(Provođenje mjere zaštite na radu)

- (1) Privredno društvo dužno je provoditi sve mjere zaštite, uključujući i mjere zaštite života i zdravlja radnika na radu, zaštite od požara, zaštite voda i zaštite okoliša, zaštite imovine i drugih lica (u daljem tekstu: mjere zaštite na radu) u skladu sa odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na osnovu njega.
- (2) Direktor privrednog društva odgovoran je za organizovanje poslova zaštite na radu.
- (3) Za neposredno provođenje mjera zaštite na radu i mjera zaštite od požara odgovoran je svaki radnik zaposlen u privrednom društvu, odnosno kod

- izvođača rudarskih radova u okviru djelokruga svog rada u skladu sa pravilnikom o mjerama zaštite na radu.
- (4) Direktor privrednog društva dužan je povremeno, a najmanje dva puta godišnje razmatrati stanje zaštite na radu i rad poslova zaštite na radu.
  - (5) Korištenje jamskih prostorija u svrhe koje nisu odobrene za upotrebu rudarskim projektom, nije dopušteno.
  - (6) U pogledu mjera zaštite na radu, koje nisu uređene ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, primjenjuju se propisi doneseni u oblasti standardizacije, zaštite na radu, zaštite od požara, zaštite okoliša i zbrinjavanje otpada.
  - (7) Zadržavanje radnika u podzemnim rudarskim prostorijama posle radnog vremena, dozvoljeno je samo radi obavljanja poslova tehničko-tehnološkog procesa odobrenog od strane tehničkog rukovodioca rudarskog objekta.
  - (8) Štrajk u objektima gdje se odvija tehnološki proces, a posebno u rudarskim objektima ugroženim metanom i opasnom ugljenom prašinom, nije dopušten iz sigurnosnih razloga.
  - (9) U vrijeme štrajka, a posebno u jamama sa pojavom metana i opasnom ugljenom prašinom obavezno se mora organizovati nadzor, odvodnjavanje, provjetravanje, održavanje prohodnosti puteva u objektima i održavanje uređaja, opreme i instalacija.

Član 51.

(Sigurnost i zdravlje radnika)

- (1) Radi očuvanja sigurnosti i zdravlja radnika privredno društvo dužno je da osigura:
  - a) da su rudarski objekti, postrojenja, uređaji i instalacije izgrađeni prema rudarskom projektu za koji je nadležni organ izdao dozvolu;
  - b) da su radna mjesta planirana, opremljena, stavljena u funkciju, korištena i održavana na takav način da radnici mogu izvršavati posao koji im je dodijeljen bez ugrožavanja svoje sigurnosti ili sigurnosti i zdravlja drugih radnika;
  - c) da se rad na radnim mjestima odvija pod nadzorom odgovorne osobe;
  - d) da se rad koji uključuje posebne opasnosti odvija na način i prema datim uputstvima i povjeren je isključivo stručnim licima;
  - e) da su sva uputstva koja se odnose na sigurnost razumljiva za sve radnike na koje se odnose;
  - f) svim radnicima lična zaštitna sredstva i opremu i odgovarajuća sredstva prve pomoći, besplatno;
  - g) obuku radnika za samostalan i siguran rad i rukovanje sredstvima rada;
  - h) organizovanje poslova zaštite na radu;
  - i) organizovanje poslova protivpožarne zaštite, zdravstvene zaštite i službe spasavanja i njihovo opremanje odgovarajućom opremom i sredstvima;
  - j) periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, uređaja i opreme i sredstava lične zaštite, kao i preventivne i periodične preglede ispitivanja uslova radne sredine, odnosno fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti (osim jonizirajućeg zračenja), mikroklima, elektroinstalacija i gromobranskih instalacija u rudarskim objektima.

- (2) Privredno društvo dužno je donijeti akt kojim se uređuje zaštita zdravlja i zaštita na radu radnika iz stava (1) ovog člana i akt o ličnim zaštitnim sredstvima za svako radno mjesto.

Član 52.
(Procjena rizika)

- (1) Privredno društvo (poslodavac) dužno je donijeti akt o procjeni rizika za sva radna mjesta.
- (2) Aktom o procjeni rizika iz stava (1) ovog člana procjenjuje se: organizacija rada, radni procesi, zahtjevi rada, sredstva rada, sirovine i materijali koji se koriste u tehnološkom i radnom procesu, sredstva i oprema za ličnu zaštitu kao i drugi faktori koji mogu da izazovu rizik od povreda na radu, profesionalnog oboljenja ili bolesti u vezi sa radom na radnom mjestu, kao i način i mjere za njihovo eliminisanje, kontrolisanje, te minimiziranje rizika sredstvima koja uključuju ugradnju sigurnosnih radnih sistema.
- (3) Akt o procjeni rizika donosi se prije nego se počne sa radom i mijenja se u ovisnosti od nove opasnosti i promjene nivoa rizika u procesu rada.
- (4) Federalni ministar donosi Pravilnik kojim se propisuje sadržaj akta o procjeni rizika.

Član 53.
(Poduzimanje mjera za zaštitu života građana i osiguranje imovine)

- (1) Pri izvođenju rudarskih radova privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je poduzeti mjere potrebne za zaštitu života i zdravlja građana kao i osiguranje imovine prema važećim propisima.
- (2) Vlasnici i korisnici zemljišta i objekata na eksploatacionom polju kao i ostali građani pri kretanju ili radu dužni su se pridržavati mjera zaštite koje je propisalo privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova.

Član 54.
(Upoznavanje sa propisima)

- (1) Svaki radnik koji zasnjuje radni odnos u privrednom društvu mora se prije raspoređivanja na poslove, odnosno zadatke upoznati sa poslom koji će obavljati, propisima i mjerama zaštite na radu i mjerama zaštite od požara, sa opasnostima koje mogu nastati u poslu, kao i sa organizovanjem i provođenjem poslova zaštite na radu u privrednom društvu.
- (2) Radnik ima pravo zahtijevati od lica zaduženog za upoznavanje sa propisima da se što potpunije upozna sa opasnostima posla, pravima odnosno dužnostima u vezi sa zaštitom na radu i uslovima rada.

Član 55.
(Uvođenje u posao)

- (1) Radnik koji se prvi put raspoređuje na rudarske poslove mora se najmanje 15 dana u smjeni u kojoj je raspoređen uvoditi u posao pod neposrednim nadzorom instruktora kojeg odredi ovlašteno odgovorno lice u privrednom društvu i u tom periodu radnik ne može biti raspoređen na stalne poslove i zadatke.

- (2) Radnik koji se raspoređuje na druge poslove i zadatke mora se prije otpočinjanja rada upoznati sa radom, propisima, mjerama zaštite na radu i opasnostima koje mogu nastati na tim poslovima i zadacima.
- (3) Radnik je dužan u toku rada stalno nadopunjavati i usavršavati svoja znanja iz oblasti zaštite na radu i zaštite od požara.
- (4) Uvođenje radnik u rudarski posao mora biti uređeno internim aktom privrednog društva.

Član 56.

(Poznavanje propisa iz oblasti zaštite na radu)

- (1) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je donijeti posebne programe za sticanje znanja iz oblasti zaštite na radu i zaštite od požara prema vrsti poslova i stručnosti radnika.
- (2) Privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova dužan je organizovati upoznavanje svih radnika sa propisima i mjerama zaštite na radu, kao i mjerama provođenja plana odbrane i akcija spašavanja u slučajevima iznenadnih udesa.
- (3) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je putem stručne komisije najmanje jedanput godišnje izvršiti provjeru znanja o poznavanju propisa o tehničkim mjerama i o zaštiti na radu, kao i plana odbrane i akcije spašavanja u slučajevima iznenadnih udesa, nadzornog i tehničkog osoblja, palioca mina, visokokvalifikovanih i kvalifikovanih radnika čiji je rad neposredno vezan uz rudarske radove.
- (4) Privredno društvo dužno je o provedenoj obuci i provjeri znanja voditi evidenciju u skladu sa internim aktom.

Član 57.

(Sankcije za nepoznavanje propisa)

- (1) Radnici koji ne pokažu zadovoljavajuće poznavanje propisa o tehničkim mjerama i o mjerama zaštite na radu, a naročito o provođenju plana odbrane i akcije spašavanja ne mogu obavljati poslove dok se ponovnom provjerom ne utvrdi da su ovladali tim znanjima.
- (2) Ukoliko se ponovnom provjerom utvrdi nezadovoljavajuće poznavanje propisa, poslodavac je dužan radnika rasporediti na druge odgovarajuće poslove, a ako takvih poslova nema riješit će njegov radno-pravni status na način propisan Zakonom o radu („Službene novine Federacije BiH“, br. 26/16 i 89/18).

Član 58.

(Privremeno udaljavanje radnika sa posla)

- (1) Direktor privrednog društva i druga odgovorna lica za izvođenje radova određena pravilnikom o mjerama zaštite na radu, kao i radnik poslova zaštite na radu imaju pravo privremeno udaljiti sa posla radnika koji je izvršio povredu neke od propisanih mjera kojima se ugrožava lična i kolektivna sigurnost.
- (2) Pravilnikom o mjerama zaštite na radu privrednog društva odredit će se koje su to povrede mjera zaštite na radu zbog kojih se može postupiti po odredbi iz stava (1) ovog člana.

- (3) Radnici i odgovorna lica dužni su da poštuju utvrđene mjere sigurnosti i zaštite zdravlja na radu i vode brigu za svoju sigurnost i zdravlje te sigurnost i zdravlje drugih lica koja mogu biti ugrožena njihovim postupcima i/ili propustima u radu.
- (4) Radnici i odgovorne osobe koje se ne pridržavaju utvrđenih mjera sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, protivpožarne zaštite i drugih mjera utvrđenih ovim Zakonom čine težu povredu radne obveze.

Član 59.

(Zabrana unošenja)

- (1) U rudarske podzemne prostorije i ostale rudarske objekte u kojima se pojavljuje metan i drugi zapaljivi gasovi ili opasna ugljena prašina, zabranjeno je unošenje lakozapaljivih materija, pribora za pušenje ili drugih sredstava koja mogu izazvati požar, upalu ili eksploziju.
- (2) Ova zabrana mora biti označena znacima upozorenja na vidnim mjestima rudarskog objekta.
- (3) U podzemnim rudarskim objektima i ostalim rudarskim objektima mogu se koristiti aparati za zavarivanje na način i pod uslovima utvrđenim posebnim propisom.

DIO PETI - PRIVREMENA, POTPUNA I TRAJNA OBUSTAVA RUDARSKIH RADOVA

Član 60.

(Privremena obustava)

- (1) Privremenu obustavu rudarskih radova koja je iznenada nastupila na eksploataciji mineralnih sirovina zbog rudarskih ili privrednih razloga, privredno društvo ili izvođač rudarskih radova dužno je prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji u roku od 24 sata nakon obustave radova, a o ponovnom početku rudarskih radova mora pisanim putem obavijestiti navedene organe najmanje osam dana prije početka izvođenja radova.
- (2) Pojavu opasnosti po živote i zdravlje radnika privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora odmah prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji.
- (3) Privremenu planiranu obustavu radova privredno društvo ili izvođač rudarskih radova dužno je prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji najmanje osam dana prije obustave radova. Postupak je isti kod ponovnog početka radova.
- (4) Ako obustava radova iz st. (1) i (3) ovog člana traje duže od 30 dana, privredno društvo ili izvođač rudarskih radova dužan je:
  - a) izvršiti mjerenja stanja i dopuniti rudarske planove – karte;
  - b) sačiniti zapisnik sa obrazloženjem o uzrocima obustave radova i opasnostima koje su uzrokovale obustavu, i
  - c) pripremiti plan mjera i aktivnosti radi sprečavanja nastajanja opasnosti koje se mogu pojaviti kod ponovnog otpočinjanja radova.
- (5) Za vrijeme privremene obustave izvođenja radova privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužno je osigurati redovno održavanje svih rudarskih

prostorija i objekata, spriječiti nastajanje šteta i osigurati kretanje radnika bez opasnosti po njihov život i zdravlje.

- (6) Prije puštanja u rad privremeno obustavljenih rudarskih radova privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je putem komisije u kojoj je obavezno prisutan i nadležni rudarski inspektor osim u slučaju kada privremeni prekid traje manje od 30 dana, izvršiti pregled i utvrditi da li su osigurani sigurni uslovi za nastavak radova.
- (7) Privremeni prekid rudarskih radova je prekid koji traje više od 30 dana i ne duže od jedne godine, osim više sile.
- (8) Ako privremeni prekid zbog više sile traje duže od jedne godine, privredno društvo dužno je donijeti procjenu o mogućem trajanju prekida i o tome ponovo pisano izvjestiti Federalno ministarstvo i nadležnu rudarsku inspekciju. Prije ponovnog ulaska u rudarske objekte i nastavka obustavljenih rudarskih radova privredno društvo dužno je sačiniti Plan sanacije rudarskih objekata.

Član 61.

(Potpuna i trajna obustava rudarskih radova)

- (1) U slučaju da privredno društvo iz bilo kojeg razloga odluči potpuno i trajno obustaviti izvođenje rudarskih radova na eksploataciji mineralnih sirovina na svim objektima ili na samo jednom objektu na kojem se izvode rudarski radovi, mora pri tome poštovati odredbe ovog Zakona.
- (2) Potpunu ili trajnu obustavu izvođenja rudarskih radova eksploatacije mineralnih sirovina, privredno društvo mora prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji u roku od 15 dana prije početka obustave radova.
- (3) Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo može imenovati stručnu komisiju koja će na licu mjesta provjeriti razloge obustave radova. Privredno društvo mora stručnoj komisiji predložiti dokumentaciju na osnovu koje je izvodilo rudarske radove na eksploataciji mineralnih sirovina i donijelo odluku o potpunoj i trajnoj obustavi izvođenja radova, kao i revidovan rudarski projekat za potpuno i trajno zatvaranje rudarskog objekta, tehničku i biološku rekultivaciju zemljišta na kojem prestaje eksploatacija.
- (4) U sastav stručne komisije iz stava (3) ovog člana pored predstavnika Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo imenuju se i predstavnici Federalnog ministarstva prostornog uređenja, Federalnog ministarstva okoliša i turizma, odnosno kantonalnih ministarstava nadležnih za prostorno uređenje i okoliš.
- (5) Poslije izvršenog pregleda stručna komisija sačinjava zapisnik sa prijedlozima daljnjih mjera i dostavlja ga Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo. Zapisnik predstavlja stručnu podlogu za izdavanje dozvole za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije iz člana 43. ovog Zakona.

Član 62.

(Sanacija i rekultivacija posljedica rudarskih radova na okoliš)

- (1) Poslije dobijanja dozvole za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije mineralne sirovine iz člana 43. ovog Zakona, privredno društvo mora izvršiti konačnu sanaciju i rekultivaciju zemljišta i otkloniti posljedice nastale pri izvođenju rudarskih radova

na okoliš, odnosno degradirano zemljište privesti prvobitnoj ili drugoj namjeni, a na osnovu rudarskog projekta za potpuno i trajno zatvaranje rudarskog objekta, tehničku i biološku rekultivaciju zemljišta.

- (2) Privredno društvo dužno je, prema projektu izvođenja rudarskih radova, u kontinuitetu vršiti sanaciju zemljišta i tehničku rekultivaciju degradiranog zemljišta nastalog u toku izvođenja rudarskih radova.
- (3) Prije obavljanja konačne sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta privredno društvo dužno je provesti mjere osiguranja kako bi se trajno isključile opasnosti po život i zdravlje ljudi i imovine i mogući uzročnici zagađenja okoliša, odnosno štete na objektima i okolišu.
- (4) O izvršenim radnjama iz st. (1), (2) i (3) ovog člana privredno društvo dužno je obavijestiti Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo, nadležnu rudarsku inspekciju i federalnu odnosno kantonalnu inspekciju za okoliš.
- (5) Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo na osnovu obavještenja iz stava (4) ovog člana izvršit će tehnički pregled kojim će se utvrditi da li je konačna sanacija i rekultivacija degradiranog zemljišta izvedena u skladu sa rudarskim projektom i da li su provedene mjere iz stava (3) ovog člana dovoljne.
- (6) Ako Stručna komisija tokom tehničkog pregleda utvrdi nedostatke navešće ih u zapisniku i odrediti rok u kojem privredno društvo mora otkloniti te nedostatke.
- (7) Privredno društvo mora do isteka roka iz stava (6) ovog člana obavijestiti Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo da li su otklonili utvrđene nedostatke i dostaviti dokaz o tome. Po prijemu obavijesti o otklonjenim nedostacima može se izvršiti ponovni tehnički pregled, koji može obaviti pojedinačni član stručne komisije i utvrditi da li su nedostaci otklonjeni i o tome sačiniti zapisnik i dostaviti ga Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo.
- (8) Nakon obavljenog tehničkog pregleda Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo donosi rješenje o prestanku prava i obaveza ili odbija donijeti rješenje o prestanku prava i obaveza ako utvrdi da konačna sanacija i rekultivacija degradiranog zemljišta ima takve nedostatke koji predstavljaju opasnost za zdravlje i život ljudi, objekte i okoliš.
- (9) Privredno društvo kojem je odbijen zahtjev za izdavanje rješenja o prestanku prava i obaveza ponovni zahtjev može podnijeti nakon otklonjenih nedostataka utvrđenih tehničkim pregledom.
- (10) U obavljanju tehničkog pregleda iz stava (5) ovog člana učestvuju i predstavnici Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo, nadležnih ministarstava za prostorno uređenje, okoliš i turizam i poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo.
- (11) Troškove tehničkog pregleda snosi privredno društvo.

Član 63.

(Prestanak prava i obaveza)

- (1) Prestanak prava i obaveze privrednom društvu prestaju rješenjem o prestanku prava i obaveza.
- (2) Rješenje iz stava (1) ovog člana je uslov za brisanje privrednog društva iz katastra eksploatacionih polja. Zahtjev za brisanje iz katastra eksploatacionih polja

Privredno društvo podnosi Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalna ministarstva nadležna za rudarstvo.

- (3) Privredno društvo dužno je prije brisanja iz katastra eksploatacionih polja rudarske planove mjeračke knjige i drugu dokumentaciju o stanju rudarskih radova u vezi sa eksploatacijom predati u arhiv Federacije, odnosno arhive kantona, a potvrdu o predaji dokumentacije u nadležni arhiv privredno društvo mora dostaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo.
- (4) Od dana brisanja privrednog društva iz katastra eksploatacionih polja rudnik u kojem su izvođeni rudarski radovi prije brisanja smatrat će se zatvorenim.
- (5) Nakon brisanja privrednog društva iz katastra eksploatacionih polja prestaje nadležnost rudarskog inspektora za provođenje inspekcijskog nadzora na prostoru na kojem se nalazi zatvoreni rudnik.

Član 64.

(Otklanjanje posljedica rudarskih radova)

Privredno društvo koje vrši eksploataciju mineralnih sirovina odnosno izvođač rudarskih radova dužno je nadoknaditi štetu koju uzrokuju provođenjem eksploatacije mineralnih sirovina ili izvođenjem rudarskih radova, osim ako se dokaže da je šteta nastala usljed više sile, radnjom oštećenika ili trećeg lica.

Član 65.

(Katastar eksploatacionih polja)

- (1) Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo koje je izdalo dozvolu za eksploataciju mineralnih sirovina dužno je voditi katastar odobrenih eksploatacionih polja.
- (2) Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo koje je izdalo dozvolu dužno je pored katastra iz stava (1) ovog člana voditi Zbirku isprava te popis privrednih društava kojima su izdate dozvole.
- (3) Federalni ministar donijet će propise o katastru odobrenih eksploatacionih polja te o načinu vođenja zbirke isprava i popisa privrednih društava kojima su izdate dozvole za eksploataciju mineralnih sirovina.

DIO ŠESTI - TEHNIČKA DOKUMENTACIJA I PROJEKTOVANJE

Član 66.

(Tehnička dokumentacija)

- (1) Tehnička dokumentacija u smislu ovog Zakona je:
  - a) rudarski projekti;
  - b) idejna rješenja rudarskih objekata;
  - c) rudarski planovi i karte;
  - d) dugoročni i godišnji programi eksploatacije mineralnih sirovina;
  - e) dokumentacija o rezervama i pojavama mineralnih sirovina;
  - f) dokumentacija o uticaju rudarskih radova na okoliš;
  - g) dokumentacija o razvrstavanju rudnika i njihovih dijelova gdje se vrše rudarski radovi po stepenu opasnosti od metana i ugljene prašine, i

- h) dokumentacija postrojenja, opreme i uređaja.
- (2) Za izvođenje rudarskih radova koji nisu u neposrednoj vezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina, dozvoljena je upotreba i tehničke dokumentacije koju propisuje poseban Zakon iz oblasti građenja.

Član 67.

(Usklađenost tehničke dokumentacije)

- (1) Tehnička dokumentacija iz člana 66. ovog Zakona mora biti usklađena sa:
  - a) odredbama ovog Zakona i na osnovu njega donesenih tehničkih propisa, propisa o zaštiti na radu i zaštiti zdravlja radnika na radu u rudarstvu, zahtjevima propisanim u urbanističkoj saglasnosti, vodnim aktima, kao i sa drugim propisima koji su u primjeni u oblasti eksploatacije mineralnih sirovina,
  - i
  - b) propisima o zaštiti okoliša i zaštiti od požara, ukoliko propisima iz tačke a) ovog člana nije drugačije određeno.
- (2) Tehnička dokumentacija iz stava (1) ovog člana treba biti usklađena sa savremenim dostignućima i metodama rudarske, geološke, geomehničke i drugih tehničkih nauka.

Član 68.

(Vrste rudarskih projekata)

- (1) Za izvođenje rudarskih radova i gradnju rudarskih objekata i ugradnju postrojenja izrađuju se projekti i to:
  - a) idejni rudarski projekat;
  - b) glavni rudarski projekat;
  - c) dopunski rudarski projekat,
  - d) tehnički rudarski projekat,
  - e) pojednostavljeni rudarski projekat i
  - f) rudarski projekat za istraživanju čvrstih mineralnih sirovina.
- (2) Sadržaj, redoslijed izrade, sastavne dijelove i način izrade rudarskih projekata provedbenim propisom koji donosi federalni ministar.

Član 69.

(Idejni rudarski projekat)

Idejni rudarski projekat eksploatacije ležišta mineralnih sirovina sadrži prikaz uslova i idejno rešenje načina eksploatacije, pripreme mineralnih sirovina, plasmana mineralnih sirovina, radni vijek i godišnji kapacitet, analizu uticaja na okoliš sa mjerama zaštite i sanacije okoliša, rekultivaciju, socijalni uticaj rudarskih aktivnosti, tehnno-ekonomsku ocjenu uključujući i broj potrebnih radnika.

Član 70.

(Glavni rudarski projekat)

- (1) Glavni rudarski projekat izrađuje se za nove jame, površinske kopove, postrojenja za pripremu i oplemenjivanje mineralnih sirovina, kao i eksploataciju tečnih i gasovitih ležišta, te za izgradnju i korištenje podzemnih prostora koji nisu u vezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina.

- (2) Projekti iz stava (1) ovog člana izrađuje se na osnovu bilansnih rezervi mineralnih sirovina A, B i C kategorije, sadržanih na prostoru koji je obuhvaćen projektom.
- (3) Dio bilansnih rezervi A + B mora biti najmanje 60% od čega rezerve kategorije A ne mogu biti manje od 10%.
- (4) Od ukupno utvrđenih bilansnih rezervi C1 kategorije kao podloga za projektovanje može se uzeti najviše 50%, pod uvjetom da se kontinuirano naslanja na rezerve B kategorije ili kada njihov prostorni položaj omogućava otkopavanje istim zahvatom otvaranja.

Član 71.

(Dopunski rudarski projekat)

Dopunski rudarski projekat radi se kao dopuna glavnom rudarskom projektu za izvođenje rudarskih radova, gradnju objekata i postrojenja koji nisu obuhvaćeni glavnim rudarskim projektom u postojećim rudnicima, za rudarske radove na otvaranju i eksploataciji novih horizonata, revira, otkopnih polja ili dijela sloja i rudnih tijela, dijelova tečnih i gasovitih ležišta, za izradu magacina eksplozivnih sredstava, za uvođenje nove ili izmjenu postojeće otkopne metode, za dodatna rješenja u okviru rudničke sigurnosti i kolektivne zaštite, djelimičnu ili potpunu eksploataciju zaštitnih stubova, potpuno i trajno zatvaranje rudarskog objekta, tehničku i biološku rekultivaciju zemljišta na kojem je vršena eksploatacija i izvođeni drugi rudarski radovi.

Član 72.

(Tehnički rudarski projekat)

Tehnički rudarski projekat izrađuje se u skladu sa glavnim i dopunskim rudarskim projektom za tehnološke operacije izvođenja rudarskih radova: bušenja i miniranja, otkopavanja, transporta i deponiranja korisne mineralne sirovine; otkopavanja, transporta i odlaganja jalovine (otkrivke); transporta i odlaganja flotacijske jalovine; zaštite rudarskih objekata od dotoka površinskih i podzemnih voda; pri rekonstrukciji ili unapređenju rudarskih objekata i rudničke infrastrukture i stacionarnih rudarskih objekata.

Član 73.

(Pojednostavljeni rudarski projekat)

- (1) Pojednostavljeni rudarski projekat izrađuje se za radove manjeg obima, jednostavnije i tipske objekte, postrojenja i uređaje iz čl. 7. i 8. ovog Zakona kao i za nebitna odstupanja od glavnog, dopunskog odnosno tehničkog rudarskog projekta koji nemaju uticaja na osnovna projektna rješenja, kao i za rudarske radove na eksploataciji manjih ležišta metalnih mineralnih sirovina, čija eksploatacija neće trajati duže od jedne godine, a koja se nalaze unutar odobrenog eksploatacionog polja.
- (2) Dozvolu za izvođenje rudarskih radova i upotrebu rudarskih objekata izgrađenih po pojednostavljenom rudarskom projektu izdaje glavni tehnički rukovodilac rudnika.

Član 74.

(Rudarski projekat za istraživanje čvrstih mineralnih sirovina)

Rudarski projekat za istraživanje čvrstih mineralnih sirovina je projekat na osnovu kojeg se izvode rudarski radovi u okviru odobrenog projekta-programa geoloških istraživanja na istražnom prostoru ili eksploatacionom polju (izvan prostora obuhvaćenog glavnim ili dopunskim rudarskim projektom), u cilju uzimanja uzoraka za laboratorijska i tehnološka ispitivanja na licu mesta ili u industrijskim uslovima i izvođenja rudarskih radova u okviru istraživanja ležišta na površini ili izvođenja podzemnih istražnih rudarskih radova

Član 75.

(Nostrifikacija projekata)

Utvrđivanje usklađenosti tehničke dokumentacije izrađene u inostranstvu sa ovim Zakonom, posebnim Zakonima, propisima i standardima vrši se u skladu sa provedbenim propisom koji donosi federalni ministar.

Član 76.

(Ponovna eksploatacija)

U rudnicima, rudarskim objektima, jamama i površinskim kopovima u kojima je potpuno ili trajno obustavljena eksploatacija mineralnih sirovina može se ponovo pristupiti eksploataciji samo na osnovu novog glavnog rudarskog projekta za koji je dozvolu izdalo Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo.

Član 77.

(Izrada elaborata i kategorizacija jama i jamskih prostorija)

- (1) Izrada elaborata za kategorizaciju jama i jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od metana i opasne ugljene prašine vrši se u skladu sa čl. 78. i 79. ovog Zakona.
- (2) Kategorizaciju jama i jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od metana i opasne ugljene prašine vrši stručna komisija koju imenuje federalni ministar, sastavljenu od predstavnika Federalnog ministarstva i stručnih lica iz privrednih društava iz oblasti rudarstva koji ispunjavaju uslove iz člana 78. ovog Zakona.
- (3) O izvršenoj kategorizaciji federalni ministar donosi rješenje koje je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.
- (4) Sadržaj elaborata, način i postupak kategorizacije ugljenih slojeva i jama i razvrstavanje jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od metana i klasifikacije i kategorizacije jame, odnosno jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od eksplozivne ugljene prašine, uslove koje moraju ispunjavati privredna društva za izradu elaborata u pogledu osposobljenosti i opremljenosti za potrebna ispitivanja, način imenovanja članova komisije i naknadu za rad članova komisije provedbenim propisom koji donosi federalni ministar.

Član 78.

(Izrada rudarskih projekata)

- (1) Izradu rudarskih projekata može vršiti rudarski projektant registrovan za obavljanje tih poslova koje pored općih ispunjava i uslove da u radnom odnosu na neodređeno vrijeme ima najmanje tri radnika od čega najmanje jednog radnika one struke za koju se radi projekat (rudarska, elektrotehnička, geodetska, rudarsko-mjeračka, mašinska, geološka i građevinska).
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, izradu rudarskih projekata za rudarske objekte na površini i to: garderobe sa kupatilom, stanice za spašavanje, dispečerski centri, regulacija vodotoka, sonovode, objekte i instalacije za prikupljanje i prečišćavanje otpadnih voda, sistem veza za specifične radove na izgradnji i sanaciji rudarskih objekata mogu raditi privredna društva koja ispunjavaju uslove za projektovanje, odnosno izradu investiciono-tehničke dokumentacije prema propisima iz oblasti građenja.

Član 79.

(Osposobljenost lica za izradu rudarskih projekata)

- (1) U privrednom društvu iz člana 78. ovog Zakona rudarski projekat može izrađivati projektant – diplomirani inženjer odnosno struke, koji ima položen stručni ispit i najmanje pet godina radnog iskustva, od čega najmanje tri godine nakon položenog stručnog ispita u privrednom društvu na poslovima one vrste za koje se izrađuje projekat (rudarski, geološki, geodetski, rudarsko-mjerački, elektrotehnički, mašinski, građevinski i dr.)
- (2) Kada u izradi rudarskog projekta učestvuje više projektanata mora se odrediti glavni projektant.
- (3) Projektant je osoba rudarskog projektanta koja je odgovorna za izradu posebnog dijela projekta, za usklađenost nacрта, planova i projektnih rješenja, s tehničkim propisima i uslovima iz izdatih dozvola i saglasnosti nadležnih organa.
- (4) Glavni projektant je osoba rudarskog projektanta koja je odgovorna za osnovna tehnička rješenja-koncept i međusobnu usklađenost posebnih dijelova projekta.
- (5) Poslove iz stava (1) ovog člana ne može obavljati radnik organa uprave.
- (6) Projektantski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova može obavljati lice koje ispunjava uslove određene za projektanta.

Član 80.

(Ovlaštena lica)

Ovlašteno lice privrednog društva mora uz rudarski projekat priložiti dokaz da projektant i glavni projektant rudarskog projekta ispunjavaju uslove iz člana 79. stav (1) ovog Zakona.

Član 81.

(Pisana izjava)

- (1) Projektant koji je izradio rudarski projekat ili dio rudarskog projekta i glavni projektant rudarskog projekta pisanom izjavom potvrđuju da su u projektu primijenjeni uslovi iz člana 67. ovog Zakona.

- (2) Privredno društvo u kojem je izrađen projekat ili dio rudarskog projekta dužno je pisano izjavu iz stava (1) ovog člana priložiti uz izrađeni rudarski projekt, odnosno dio rudarskog projekta kao poseban akt.
- (3) Za sva rješenja i kvalitet projekta odgovorno je privredno društvo u kojem je projekat izrađen, projektant i glavni projektant.

Član 82.

(Revizija rudarskog projekta)

- (1) Rudarski projekti iz člana 68. ovog Zakona podliježu reviziji u pogledu primjene odredbi čl. 67., 78. i 79. ovog Zakona.
- (2) Za kvalitet revizije projekta odgovorni su privredno društvo u kojem je izvršena revizija glavni revident i revidenti koji su izvršili reviziju projekta.

Član 83.

(Pravo revizije)

- (1) Reviziju rudarskog projekta vrši privredno društvo za svoje potrebe ili drugo privredno društvo koje je registrovano i ima odobrenje za obavljanje poslova revizije rudarskih projekata.
- (2) Revizija rudarskog projekta vrši se putem revidenta koji ima stručnu spremu i radno iskustvo iz člana 79. ovog Zakona i zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme sa privrednim društvom u kojem se vrši revizija rudarskog projekta.
- (3) Za reviziju rudarskog projekta u čijoj izradi je sudjelovalo više projektanata različitih struka i/ili specijalnosti moraju se odrediti revidenti odgovarajuće struke i glavni revident.
- (4) Reviziju rudarskog projekta ne može vršiti radnik organa uprave, lice koje je učestvovalo u izradi projekta, privredno društvo odnosno radnik u privrednom društvu u kojem je izrađen projekat.

Član 84.

(Zadatak revidenta)

- (1) Revident rudarskog projekta sačinjava izvještaj o izvršenoj reviziji kojim utvrđuje da li je rudarski projekat izrađen u skladu sa odredbama člana 67. ovog Zakona.
- (2) Ako revident utvrdi da u rudarskom projektu postoje nedostaci, ukazat će na njih i zatražiti da se nedostaci otklone.
- (3) Revident je odgovoran za svoj dio revizije, da su planovi i projektna rješenja u projektu koji reviduje u skladu s tehničkim propisima i da izvođenjem radova po tom projektu neće biti ugrožena sigurnost i zdravlje na radu.
- (4) Glavni revident odgovoran je za uzajamnu usklađenost revidentskih izvještaja i kvalitetu obrade zajedničkog revidentskog izvještaja.
- (5) U izvještaju o izvršenoj reviziji rudarskog projekta jamske otkopne metode revident je dužan dati svoje mišljenje o mogućnosti primjene projektovane otkopne metode u predviđenom otkopnom polju i predložiti koja, odnosno kakva ispitivanja i praćenja rudarsko preduzeće je dužno izvršiti u cilju dobivanja parametara i podataka potrebnih za utvrđivanje uslova pod kojima će se projektovana metoda moći primjenjivati.

Član 85.
(Revizionna klauzula)

- (1) Privredno društvo u kojem je izvršena revizija rudarskog projekta dužno je na rudarskom projektu potvrditi da je izvršena revizija projekta i izdati pisani akt - revizionu klauzulu o izvršenoj reviziji rudarskog projekta.
- (2) Revizionom klauzulom iz stava (1) ovog člana potvrđuje se da je revidovani projekat izrađen u skladu sa odredbama člana 67. ovog Zakona.
- (3) Revizionu klauzulu potpisom i pečatom ovjerava ovlašteno lice privrednog društva u kojem je izvršena revizija.
- (4) Uz revidovani projekat privredno društvo iz stava (1) ovog člana prilaže izvod o upisu u sudski registar, akt nadležnog organa o ispunjavanju uslova za obavljanje poslova revizije rudarskih projekata, dokaze da revidenti rudarskog projekta ispunjavaju uslove iz člana 79. ovog Zakona i izvještaj revidenata o izvršenoj reviziji odnosno konačan izvještaj o izvršenoj reviziji projekta.
- (5) Revizionu klauzulu sa popisom svih revidenata za projekte iz člana 83. stav (3) ovog Zakona potpisom i pečatom ovjerava ovlašteno lice privrednog društva u kojem je izvršena revizija, a potpisuje je i glavni revident.

Član 86.
(Izmjene u projektu za izvođenje radova)

- (1) Ako u toku realizacije glavnog rudarskog projekta dođe do odstupanja od odobrenog projekta u pogledu općih tehničkih rješenja, radi se novi glavni rudarski projekat.
- (2) Ako u toku realizacije glavnog rudarskog projekta dođe do odstupanja od tehničkih projekata pojedinih faza tehnološkog procesa koje ne utiču na opća tehnička rješenja iz glavnog rudarskog projekta, rade se novi tehnički projekti.
- (3) Novi projekti iz st. (1) i (2) ovog člana odobravaju se na način utvrđen u čl. 38. i 44. ovog Zakona.
- (4) Manjim izmjenama u projektu za izvođenje radova smatraju se izmjene projekta tehničke i tehnološke prirode koje ne pogoršavaju uslove zaštite na radu.
- (5) Izvođenje radova iz stava (4) ovog člana počinje poslije dobijene pisane saglasnosti projektanta, uz saglasnost poslova zaštite na radu. U svim saglasnostima utvđuje se da se nisu pogoršali uslovi zaštite na radu određeni u rudarskom projektu.
- (6) Nužna odstupanja od odobrenih dopunskih rudarskih projekata u pogledu izvođenja i postavljanja postrojenja i instalacija kojima se bitno ne odstupa od osnovnih projektnih rješenja mogu se vršiti samo uz prethodnu saglasnost tehničkog rukovodioca izvođača rudarskih radova, poslova zaštite na radu i projektanta, u izuzetnom slučaju projektanta pravnog lica.
- (7) Za eksploataciju nafte, zemnog gasa, mineralnih, termalnih i radioaktivnih voda izvođač smije zbog geoloških prilika i oblika terena, bez saglasnosti Federalnog ministarstva, izmijeniti u okviru dozvole za ulazak u prostor lokaciju bušotina koja su predviđena u rudarskom projektu ali ne smije preći granicu odobrenog eksploatacionog polja.

DIO SEDMI - RUDARSKI PLANOVI I RUDARSKA MJERENJA

Član 87. (Planovi i karte)

U cilju pravilnog i sigurnog izvođenja rudarskih radova i racionalne eksploatacije mineralnih sirovina, kao i sprečavanja materijalnih šteta, privredno društvo je na osnovu rudarskih mjerenja dužno izrađivati planove, odnosno karte iz kojih se može utvrditi stanje rudarskih radova, njihov međusobni položaj i položaj u odnosu na stare rudarske radove i na objekte i vode na površini.

Član 88. (Dostava i izrada planova i karata)

- (1) Kopije rudarskih planova i karata iz člana 87. ovog Zakona moraju se dostaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo na njihov zahtjev.
- (2) Način i uslove za izvođenje rudarskih mjerenja, izradu rudarskih planova i karata, njihova razmjera, izbor sistema koordinata i vođenje rudarsko-mjeračke i druge dokumentacije koja se upotrebljava pri izradi rudarske tehničke dokumentacije, uređuje se provedbenim propisom koji donosi federalni ministar.

Član 89. (Obavezni planovi i karte)

- (1) Privredno društvo mora imati:
  - a) situacioni nacrt eksploatacionog polja;
  - b) geološku kartu eksploatacionog polja i njegovog okoliša, kao i karakteristične geološke profile;
  - c) plan rudnika sa ucrtanom površinskom situacijom i podzemnim prostorijama, odnosno površinskim kopovima sa podacima o slijeganju terena;
  - d) planove pojedinih jama, odnosno površinskih kopova;
  - e) otkopne i etažne planove svih jamskih i površinskih rudarskih radova pojedinih revira;
  - f) planove energetske mreže (električna mreža, komprimirani zrak i dr.), vodovodne mreže kao i jamskih postrojenja sa glavnim tehničkim podacima;
  - g) plan sistema veza, daljinskog nadzora i uzbunjivanja;
  - h) planove provjetravanja jama;
  - i) planove tektonike, i
  - j) plan odbrane i spašavanja od skupnih opasnosti i udesa.
- (2) Za rudnike sa velikim pritokom vode i složenom tektonikom, federalni ministar može propisati i vođenje hidrogeoloških planova i karte tektonike. Vođenje hidrogeoloških planova obavezno je kod eksploatacije kamene soli.
- (3) Planovi iz stava (1) tač. d., e., f., g. i h. ovog člana moraju se dopunjavati svakog mjeseca u skladu sa napredovanjem rudarskih radova.
- (4) Ako se jamski radovi izvode u blizini starih radova ili napuštenih dijelova jame ili prema geološkim rasjedima dopunjavanje planova vrši se po potrebi u kraćim rokovima.

- (5) Dopunjavanje planova vrši se u kraćim rokovima i kada se podzemni radovi kreću u području jamskih požara i vodenih akumulacija kao i javnih objekata ili zaštićenih područja.
- (6) Izuzetno od odredbe stava (3) ovog člana, dopunjavanje planova za površinske kopove može se vršiti u roku od šest mjeseci uz saglasnost nadležnog ministarstva.

Član 90.

(Obavezni planovi i karte pri eksploataciji gasovitih i tekućih ležišta)

Privredno društvo za eksploataciju gasovitih i tekućih ležišta mora imati:

- a) situacioni nacrt eksploatacionog polja sa naznakom lokacija svih istražnih i eksploatacionih bušotina i ostalih uređaja;
- b) geološku kartu eksploatacionog polja i njegovog okoliša i karakteristične geološke profile;
- c) karte o granicama rubne vode;
- d) podatke i izvještaje o bušenju i elektrokarotažnim mjerenjima, zacijevljenju, perforaciji, osvajanju i mjerenju dinamičkog i statičkog pritiska, gasnom faktoru i svim ostalim fizičko-hemijskim analizama kolektora i fluida, i
- e) plan eksploatacionog polja sa podacima o slijeganju terena.

Član 91.

(Priključivanje rudarskih mjerenja)

Situacioni plan eksploatacionog polja i rudarska mjerenja na osnovu kojih se izvode rudarski radovi, izrađuju rudarski planovi i projekti moraju biti priključeni na državnu geodetsku osnovu.

Član 92.

(Mjeračke knjige)

O svim izvršenim mjerenjima privredno društvo dužno je voditi mjeračke knjige koje se ovjeravaju prema propisima o ovjeri poslovnih knjiga, a mogu se voditi u analognom i/ili u digitalnom obliku.

Član 93.

(Lica za obavljanje rudarskih mjerenja)

- (1) Rudarska mjerenja vrše i planove izrađuju, odnosno dopunjavaju samo lica koja za ove poslove imaju stručnu kvalifikaciju (rudarski mjerači i geodeti).
- (2) Kod izrade novih rudarskih planova u njih se moraju prenijeti i svi detalji iz starih rudarskih planova, kao što su stari jamski otvori, stari radovi i rasjedi, visinske kote i dr.

Član 94.

(Korištenje zemljišta za premjer)

Korisnici i vlasnici zemljišta dužni su dozvoliti privrednom društvu, odnosno izvođaču radova premjeravanje i postavljanje geodetskih tačaka i oznaka eksploatacionog polja.

Član 95.
(Dostavljanje planova)

- (1) Kopije planova iz člana 89. tač. a) do g) ovog Zakona privredno društvo dužno je dostaviti na zahtjev Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo.
- (2) Ako privredno društvo ne izvrši izmjene i dopune rudarskih planova svakih šest mjeseci federalni ministar, odnosno kantonalni ministar nadležan za rudarstvo odredit će izvođača koji će izmjene i dopune izvršiti na trošak privrednog društva.

Član 96.
(Plan eksploatacije mineralnih sirovina)

Privredno društvo dužno je izraditi dugoročni program i godišnji plan eksploatacije mineralnih sirovina i dostaviti ga Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo na njihov zahtjev.

Član 97.
(Usklađenost rudarskih projekata sa propisima koji reguliraju zaštitu okoliša)

Privredno društvo ili izvođač rudarskih radova dužan je rudarske projekte i nadzor o uticaju svoje djelatnosti na okoliš uskladiti sa propisima koji uređuju zaštitu okoliša.

DIO OSMI - NADZOR

Član 98.
(Nadzor)

- (1) Nadzor nad provedbom ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona vrši Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo svako iz svoje nadležnosti.
- (2) Inspeksijski nadzor vrši Federalna uprava za inspeksijske poslove na osnovu ovog Zakona i Zakona o inspekcijama Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 73/14 i 19/17-O.U.S.), a iz nadležnosti kantona vrše kantonalni rudarski inspektori na osnovu kantonalnog zakona o rudarstvu i posebnog zakona.

Član 99.
(Rudarska inspekcija)

Inspeksijski nadzor iz nadležnosti Federacije BiH nad provođenjem ovog Zakona i na osnovu njega donesenih propisa, tehničkih propisa, propisa o zaštiti od požara pri izvođenju rudarskih radova, propisa o tehničkim normativima o zaštiti na radu i zaštite zdravlja radnika i drugih propisa pri eksploataciji mineralnih sirovina, te izvođenju drugih radova vrši nadležna rudarska inspekcija (u daljnjem tekstu: inspekcija) prema ovom Zakonu i Zakonu o inspekcijama Federaciji BiH.

Član 100.
(Rudarski inspektor)

- (1) Poslove rudarskog inspektora (u daljem tekstu: inspektor) može obavljati lice koje ima visoku stručnu spremu odgovarajućeg smjera (rudarskog, mašinskog, elektrotehničkog) ili visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koji se vrednuje s 240 ECTS bodova) drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja odgovarajućeg smjera, najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u privrednim društvima koja se bave eksploatacijom mineralnih sirovina, položen stručni ispit za tehničko rukovođenje u rudarstvu i koje ispunjava uslove iz člana 33. Zakona o inspekcijama Federaciji BiH.
- (2) Poslove inspektora koji vrši nadzor u jamskim objektima sa metanom i opasnom ugljenom prašinom može obavljati samo lice koje osim uslova iz stava (1) ovog člana ima i radno iskustvo od najmanje tri godine na poslovima tehničkog rukovođenja u takvim objektima.

Član 101.
(Nadležnost inspekcije)

- (1) Inspekcija vrši inspeksijski nadzor nad provođenjem Zakona i propisa koji se odnose na:
  - a) eksploataciju mineralnih sirovina;
  - b) tehničke mjere pri obavljanju rudarske djelatnosti;
  - c) zaštitu na radu pri eksploataciji mineralnih sirovina;
  - d) zaštitu od požara i eksplozije pri eksploataciji mineralnih sirovina;
  - e) izgradnju i održavanje rudarskih objekata, postrojenja i uređaja;
  - f) transport, skladištenje i rukovanje eksplozivnim sredstvima;
  - g) izvođače radova;
  - h) tehničko rukovođenje i nadzor;
  - i) rudarska mjerenja, pravilnu izradu i redovno dopunjavanje rudarskih planova – karata i ostalu dokumentaciju potrebnu za pravilno tehničko i racionalno izvođenje rudarskih radova i ažurno vođenje mjeračkih knjiga, i
  - j) provođenje tehničkih mjera, mjera zaštite i protivpožarne zaštite pri izvođenju rudarskih radova koji nisu vezani uz radove eksploatacije mineralnih sirovina: tunelogradnja i drugi poslovi gdje se za izradu koriste rudarske metode i oprema, a u skladu sa rudarskim projektima.
- (2) Inspektor nadzire i rad pogona koji su u neposrednoj vezi sa tehnološkim procesom izvođenja rudarskih radova i elektropostrojenja, kao i uređaja i instalacija pri izvođenju rudarskih radova.

Član 102.
(Ovlaštenja inspektora)

- (1) Pri vršenju inspeksijskog nadzora inspektor ima ovlaštenja:
  - a) u svako doba ući u sve poslovne i pogonske prostorije;
  - b) pregledati rudarske objekte, postrojenja, uređaje i instalacije;
  - c) pregledati tehničku i drugu dokumentaciju;
  - d) utvrditi identitet lica koja izvode rudarske radove;
  - e) privremeno izuzeti tehničku dokumentaciju ili je fotokopirati;

- f) fotografisati lokacije na kojima je zabranio radove;
  - g) uzeti potrebne podatke ili osnovne uzorke mineralnih sirovina ili drugog materijala;
  - h) tražiti pomoć stručne organizacije ili pojedinih stručnih lica, i
  - i) privremeno zabraniti izvođenje rudarskih radova.
- (2) Inspektor može u trajanju do osam dana izuzeti dokumentaciju koja mu je potrebna za utvrđivanje činjeničnog stanja o razmatranom predmetu i ako su prekršene odredbe ovog Zakona, tehničkih propisa i propisa iz oblasti zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika i drugih propisa donesenih na osnovu ovog Zakona, ili ako sumnja da je učinjen prekršaj.
  - (3) O izuzimanju dokumentacije iz stava (2) ovog člana inspektor izdaje privrednom društvu, odnosno izvođaču rudarskih radova potvrdu sa popisom izuzete dokumentacije.
  - (4) Inspektor u svom radu primjenjuje i prava utvrđena u članu 62. Zakona o inspekcijama Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 73/14 i 19/17-O.U.S.).
  - (5) Ako se u vršenju inspekcijaskog nadzora inspektoru onemogućuje obavljanje pregleda ili pruži fizički otpor ili ako se takav otpor osnovano očekuje, inspektor može zatražiti pomoć nadležne policije.
  - (6) Nadležna policija obavezna je pružiti potrebnu zaštitu i omogućiti inspektoru obavljanje inspekcijaskog nadzora.
  - (7) U vršenju nadzora nad provođenjem mjera sigurnosti i zdravlja na radu u rudarskim objektima inspektor ima ovlaštenja i dužnosti inspektora rada utvrđene posebnim zakonom.

Član 103.

(Dužnosti inspektora)

- (1) Inspektor je dužan na licu mjesta odmah otpočeti sa istragom okolnosti pod kojima je došlo do smrtnih slučajeva ili grupnih nesreća, odrediti mjere i na zahtjev nadležnog organa izdati pisano mišljenje o uzrocima nesreće.
- (2) Inspektor je dužan najmanje jednom u šest mjeseci izvršiti nadzor nad izvođenjem rudarskih radova u objektima koje ugrožava metan, drugi gasovi, prodori vode, mulja i blata, opasna ugljena prašina, silikatna prašina, živina para, kao i prostor sa opasnim radioaktivnim zračenjem i u slučajevima povećanog rizika od nastanka opasnosti.
- (3) Inspekcijaski nadzor nad rudarskim radovima koji nisu obuhvaćeni u stavu (2) ovog člana inspektor je dužan vršiti najmanje jednom godišnje.
- (4) Po prijemu obavijesti iz člana 21. stav (2) ovog Zakona Inspektor je dužan izaći na teren i utvrditi činjenice i izreći upravne mjere.

Član 104.

(Dužnosti privrednog društva, odnosno izvođača rudarskih radova)

- (1) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je inspektoru omogućiti vršenje inspekcijaskog nadzora.
- (2) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je omogućiti uvid u svu dokumentaciju društva, a na traženje inspektora odrediti jedno ili više lica koja će sudjelovati u utvrđivanju činjeničnog stanja pri obavljanju inspekcijaskog nadzora.

- (3) Uviđaj rudarskih nesreća koji nisu obuhvaćene u članu 103. stav (1) ovog Zakona vrši komisija za rudarske nesreće privrednog društva odnosno izvođača rudarskih radova, u čijem sastavu je obavezno predstavnik poslova zaštite na radu i rudarski mjerač, u skladu sa ovim Zakonom i opštim aktima privrednog društva odnosno izvođača rudarskih radova.

Član 105.

(Zapisnik o inspekcijskom nadzoru)

- (1) O obavljenom inspekcijskom nadzoru inspektor je obavezan sastaviti zapisnik navodeći činjenično stanje utvrđeno tim nadzorom.
- (2) Zapisnik sastavlja inspektor koji je izvršio inspekcijski nadzor. Ako je inspekcijski nadzor obavilo istovremeno više inspektora po istom nalogu (kolektivni inspekcijski nadzor) u tom slučaju zajednički sastavljaju jedan zapisnik.
- (3) Zapisnik osim navoda propisanih u Zakonu o upravnom postupku, sadrži navode koje je neophodno navesti u obavljanju inspekcijskog nadzora.
- (4) Zapisnik o inspekcijskom nadzoru je javna isprava osim onih dijelova zapisnika na koje je subjekt nadzora dao primjedbu da nije pravilno sastavljen.

Član 106.

(Upravne mjere)

Kad inspektor utvrdi da privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova ne postupa ili nepotpuno postupa prema obavezama koje su mu određene propisima, dužan je prema utvrđenom činjeničnom stanju u zapisniku o obavljenom inspekcijskom nadzoru naložiti odgovarajuće upravne mjere i to:

- a) narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti na način i u roku kako je određeno ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu njega;
- b) narediti privremenu zabranu izvođenja radova;
- c) narediti zabranu izvođenja radova;
- d) narediti poduzimanje odgovarajućih upravnih radnji koje su privredni subjekt i drugo pravno lice, institucija koj ima javna ovlaštenja, odnosno organ uprave obavezni poduzeti;
- e) prisilno provesti izvršenje određene upravne mjere kada je privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova sam ne izvrši;
- f) izreći novčanu kaznu na licu mjesta kako je određeno ovim Zakonom;
- g) podnijeti prijavu protiv privrednog društva, odnosno izvođača rudarskih radova i odgovornog lica za učinjeni prekršaj ili krivično djelo;
- h) odrediti i druge mjere i obaviti radnje određene ovim Zakonom i posebnim propisima;
- i) izreći zabranu rada u pogonu ili na određenim poslovima, ako utvrdi nedostatke iz člana 101. ovog Zakona;
- j) ako se nedostaci i propusti odnose na mjere zaštite na radu ili mjere za zaštitu života i zdravlja građana usljed kojih može nastati neposredna opasnost po život i zdravlje radnika i drugih građana, inspektor će zabraniti rad u pogonu ili na određenim poslovima dok se postojeći nedostaci ne otklone;
- k) zabraniti ili privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti;
- l) odrediti drugo lice za vođenje akcije spašavanja.

Član 107.

(Privremena zabrana izvođenja rudarskih radova)

Inspektor može rješenjem privremeno zabraniti izvođenje rudarskih radova privrednom društvu, odnosno izvođaču rudarskih radova do otklanjanja nedostataka, ako prilikom inspekcijskog nadzora utvrdi da:

- a) privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova nije osigurao potpunu ispravnost sredstava za rad, radni prostor i radni proces kako je to određeno odobrenim projektom i tehničkom dokumentacijom prema odredbama ovog Zakona;
- b) privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova ne primjenjuje u cijelosti odredbe ovog Zakona, tehničke propise, propise iz oblasti zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika i druge propise i opće akte koji se odnose na rudarske radove, odnosno ako se radovi ne izvode u skladu sa odobrenom tehničkom dokumentacijom;
- c) pri korištenju sredstava rada, primjeni radnih postupaka, korištenju radnog prostora koji nije zaštićen prijeti opasnost od povreda, ugrožavanja zdravlja radnika privrednog društva, odnosno izvođača rudarskih radova i ako se radnici ne pridržavaju odgovarajućih uputa za rad;
- d) privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova nije postupio u skladu sa usmeno izrečenim naređenjem inspektora;
- e) privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova onemogućava obavljanje inspekcijskog pregleda;
- f) privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova nije postupio po rješenju za otklanjanje nedostataka.

Član 108.

(Zabrana izvođenja rudarskih radova)

Inspektor je dužan rješenjem zabraniti izvođenje rudarskih radova privrednom društvu, odnosno izvođaču rudarskih radova, ako prilikom inspekcijskog nadzora utvrdi da:

- a) privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova izvodi rudarske radove bez dozvole za izvođenje radova ili se rudarski radovi ne izvode prema odobrenoj projektnoj i tehničkoj dokumentaciji, ili se rudarski radovi izvode suprotno tehničkim propisima, propisima iz oblasti zaštite na radu i zdravlja radnika i drugim propisima koji se odnose na rudarske radove i općim aktima izvođača rudarskih radova, što može ugroziti živote i zdravlje radnika, sigurnost saobraćaja i susjednih objekata i uzrokovati nastanak veće materijalne štete;
- b) kod privrednog društva, odnosno izvođača rudarskih radova zaposlena su lica koja ne ispunjavaju uslove o stručnoj osposobljenosti prema odredbama ovog Zakona;
- c) privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova ili njegovo odgovorno lice i pored usmenog naređenja inspektora ponovno krši odredbe tehničkih propisa, propisa iz oblasti zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika i drugih propisa koji se odnose na rudarske radove, te općih akata izvođača rudarskih radova prema ovom Zakonu;
- d) privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova koristi objekte, postrojenja, uređaje i instalacije bez upotrebne dozvole, što neposredno ugrožava sigurnost objekata i uređaja, život i zdravlje ljudi, odvijanje

- saobraćaja, susjedne objekte i okoliš i predstavlja neposrednu opasnost za život i zdravlje radnika, i
- e) privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova pri izvođenju rudarskih radova ulazi u posjed bez riješenih imovinsko-pravnih odnosa ili zahvata i područje van prostora određenog dozvolom za eksploataciju.

Član 109.

(Zabrana obavljanja djelatnosti)

Inspektor je dužan rješenjem zabraniti obavljanje djelatnosti privrednom društvu, odnosno izvođaču rudarskih radova, ako prilikom inspekcijskog nadzora utvrdi:

- a) da za obavljanje djelatnosti ne ispunjava zakonom propisane uslove;
- b) da se pri obavljanju djelatnosti ne primjenjuju propisi i standardi; i
- c) ako izradu i reviziju tehničke dokumentacije obavljaju lica koja ne ispunjavaju Uslove prema ovom Zakonu.

Član 110.

(Usmeno izricanje upravne mjere)

- (1) U inspekcijskom nadzoru inspektor će privrednom društvu, odnosno izvođaču rudarskih radova usmeno izreći upravnu mjeru i narediti da se odmah izvrši:
  - a) kad je to obavezan prema ovom Zakonu i
  - b) kad je u nastaloj situaciji nepohodno, prema ocjeni inspektora, poduzeti radnje na otklanjanju neposredne opasnosti po život i zdravlje radnika i građana ili nastanak veće materijalne štete.
- (2) Sadržaj usmene upravne mjere inspektor upisuje u knjigu rudarskog nadzora i u zapisnik o inspekcijskom nadzoru.

Član 111.

(Rok za donošenje rješenja)

- (1) Upravnu mjeru inspektor određuje rješenjem.
- (2) Rješenje o određenim upravnim mjerama inspektor je dužan donijeti u rokovima utvrđenim zakonom, a u hitnim slučajevima najkasnije u roku od tri dana po isteku roka za davanje primjedbi na zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru.
- (3) O usmeno izrečenim upravnim mjerama inspektor je dužan donijeti rješenje u roku od tri dana od dana izricanja tih mjera.

Član 112.

(Izvršenje rješenja)

- (1) Izvršenje rješenja prati inspektor i utvrđuje po službenoj dužnosti.
- (2) Izvršenje rješenja inspektor utvrđuje kontrolnim pregledom ili drugim pisanim dokazom.
- (3) Izvršenje rješenja inspektor može produžiti do 30 dana osim rješenja kojim su upravne mjere usmeno izrečene.

Član 113.
(Žalba na rješenje)

- (1) Žalba na rješenje o usmeno izrečenoj upravnoj mjeri nije dopuštena.
- (2) Žalba na rješenje o izrečenim upravnim mjerama iz čl. 106., 107. 108. i 109 ovog Zakona može se izjaviti u roku od osam dana od dana prijema rješenja.
- (3) O žalbi rješava nadležno ministarstvo.
- (4) Žalba na rješenje inspektora o izrečenim upravnim mjerama ne odgađa izvršenje rješenja.
- (5) Protiv rješenja inspektora o usmeno izrečenoj upravnoj mjeri i rješenja nadležnog ministarstva donesenog po žalbi može se pokrenuti upravni spor.

Član 114.
(Rok za rješavanje žalbe)

Žalbu na rješenje inspektora o izrečenoj upravnoj mjeri nadležni drugostepeni organ dužan je riješiti u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

DIO DEVETI - ZAŠTITA I UREĐENJE PROSTORA

Član 115.
(Ugrožavanje okoliša)

- (1) Privredno društvo mora osigurati izvođenje rudarskih radova u skladu sa okolinskom dozvolom i urbanističkom saglasnošću tako da ti radovi ne prelaze dozvoljena oštećenja okolice.
- (2) Privredno društvo za vrijeme izvođenja rudarskih radova mora etapno, a najkasnije po završetku rudarskih radova izvršiti konačnu sanaciju zemljišta tehničku rekultivaciju degradiranih površina nastalih usljed rudarskih radova u skladu sa rudarskim projektom i dozvolom za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije iz člana 43. ovog Zakona.
- (3) Privredno društvo ne može dobiti odobrenje za eksploataciju na novom eksploatacionom polju, ako ne izvrši konačnu sanaciju zemljišta i tehničku rekultivaciju degradiranih površina nastalih usljed rudarskih radova na ranijem odobrenom eksploatacionom polju.

Član 116.
(Saglasnost za građenje u eksploatacionom polju)

- (1) Za novu gradnju u granicama eksploatacionog polja, prije izdavanja urbanističke saglasnosti, potrebno je pribaviti mišljenje privrednog društva.
- (2) Saglasnost iz stava (1) ovog člana može se izdati i kada prema mišljenju privrednog društva koje vrši eksploataciju, postoji opasnost od oštećenja, ali samo ako ne postoji opasnost po život i zdravlje ljudi i ako se investitor pismeno odrekne prava na naknadu štete koja bi mogla nastati kao posljedica izvođenja rudarskih radova.
- (3) Izjava o odricanju prava na naknadu štete mora se ubilježiti u zemljiše knjige.

Član 117.

(Građenje u eksploatacionom polju)

- (1) Ako to zahtjeva javni interes, na površini eksploatacionog polja mogu se graditi javni putevi, željezničke pruge, kanali i druge saobraćajnice, elektrovodovi visokog napona, vodovodi, naftovodi, sonovodi i gasovodi, ako se osiguraju zaštitni stubovi kojima će se spriječiti ugrožavanje života ljudi i izgrađenih objekata.
- (2) Prije izrade projektne dokumentacije za objekte iz stava (1) ovog člana, investitor mora od privrednog društva tražiti mišljenje o tome koji bi pravac i položaj tih objekata u eksploatacionom polju bio najprimjereniji.
- (3) U skladu sa važećim propisima privredno društvo ima pravo na naknadu stvarne štete nastale izgradnjom objekata iz stava (1) ovog člana.

DIO DESETI - KAZNE NE ODREDBE

Član 118.

(Prekršaji)

- (1) Novčanom kaznom od 10.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice:
  - a) koje vrši eksploataciju mineralnih sirovina bez dozvole nadležnog organa (čl.10. i 40.);
  - b) koje izvodi rudarske radove bez dozvole za izvođenje rudarskih radova prema projektu (član 44.);
  - c) koje stavi u redovnu upotrebu objekte, postrojenja i uređaje prije dobivanja dozvole za upotrebu (član 48.);
  - d) ako vrše eksploataciju mineralnih sirovina van odobrenog eksploatacionog polja (član 11. stav (1)) i ako pri izvođenju rudarskih radova ulazi u posjed bez riješenih imovinsko-pravnih odnosa (član 108. stav (1) , tačka e)),
  - e) ako ne provede propisane mjere zaštite na radu i mjere za sigurnost građana i imovine (čl.17., 50. i član 53. stav (1));
  - f) ako na osnovu mjerenja ne izrade ili redovno ne dopunjavaju planove iz kojih se može utvrditi stanje rudarskih radova i njihov međusobni položaj i položaj u odnosu na stare rudarske radove i objekte i vode na površini, ili ne izrade dugoročni program, odnosno godišnji plan eksploatacije ili ako te planove ili kopije planova iz člana 89. tač. od a) do j) ovog Zakona na zahtjev ne dostave nadležnom ministarstvu za rudarstvo, ili ne vrše rudarska mjerenja ili ne vode knjigu rudarskog nadzora (čl. 37., 86., 89., 90., 92. i 96.);
  - g) ako u određenom roku rudarskom inspektoru ne prijave početak rudarskih radova ili ga ne obavijeste o licima koja će obavljati poslove tehničkog i glavnog tehničkog rukovođenja i tehničkog nadzora, ili ako ne prijave prestanak rudarskih radova (član 47.);
  - h) ako obavljaju poslove periodične preglede sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu, periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimu u radnim i pomoćnim prostorijama i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu, a ne ispunjavaju uslove propisane ovim Zakonom (član 49.);
  - i) koje obavlja poslove na izradi tehničke dokumentacije, a ne ispunjava uslove propisane ovim Zakonom (član 78.);

- j) ako u izvođenju rudarskih i drugih radova i pri postavljanju postrojenja odstupi od odobrenih projekata bez saglasnosti nadležnog organa (član 86.);
  - k) ako nakon završetka ili trajne obustave rudarskih radova na eksploataciji u propisanom roku ne obavijeste nadležno ministarstvo za rudarstvo i nadležnu rudarsku inspekciju i inspekciju za okoliš o provedenim mjerama osiguranja, sanacije i rekultivacije posljedica rudarskih radova na okoliš (član 62. st. od (1) do (4));
  - l) koje povjeri izradu tehničke dokumentacije ili reviziju projekata ili vršenje periodičnih pregleda sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu, periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimi u radnim i pomoćnim prostorijama i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu ili izvođenja rudarskih radova privrednom društvu ili drugom pravnom licu koje ne ispunjava uslove propisane ovim Zakonom (čl. 49., 78. i 83.);
  - m) ako nakon završetka ili trajne obustave rudarskih radova u roku utvrđenom u rudarskom projektu ne izvrši konačnu sanaciju zemljišta i tehničku rekultivaciju degradiranih površina nastalih usljed rudarskih radova i okoliša i ne otklone posljedice rudarskih radova ili ne poduzmu potrebne mjere osiguranja za zaštitu života i zdravlja ljudi i imovine, ili ako u toku izvođenja rudarskih radova kontinuirano ne vrše sanaciju i rekultivaciju degradiranog zemljišta (član 62.);
  - n) ako ne posjeduju propisanu tehničku dokumentaciju (član 66.);
  - o) ako ne organizuju poslove zaštite na radu i rasporede lica koja ne ispunjavaju uslove iz člana 22. Zakona;
  - p) ako ne organizuju službu za spašavanje ili je snabdiju potrebnom opremom, ili ne organizuju vatrogasnu službu ili službu prve pomoći (član 20.);
  - r) ako odmah ne obavijeste nadležno ministarstvo za rudarstvo, organ nadležan za unutrašnje poslove i nadležnog rudarskog inspektora o svakom smrtnom slučaju, grupnoj povredi, teškoj povredi na radu u privrednom društvu (član 21. stav (3));
  - s) ako nadležnom ministarstvu za rudarstvo i rudarskoj inspekciji u propisanim rokovima ne prijave svaku privremenu obustavu rudarskih radova ili slučaj pojave opasnosti po živote i zdravlje radnika ili ponovni početak rudarskih radova (član 60.);
  - t) ako ne osiguraju izvođenje rudarskih radova prema odobrenoj tehničkoj dokumentaciji i propisima, kao i stalni nadzor svih rudarskih radova, postrojenja i uređaja (član 36.);
  - u) ako u jamama ugroženim metanom i/ili eksplozivnom prašinom ne osiguraju stalni nadzor nad provjetranjem (član 36. stav (2));
  - v) ako na poslove vršenja nadzora i tehničkog rukovođenja rudarskih radovima rasporede lica koje ne ispunjava propisane uslove (čl. od 24. do 31.), i
  - z) kad projektantski nadzor povjeri privrednom društvu koje ne ispunjava uslove iz člana 78. ovog Zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjena odgovorna osoba u pravnoj osobi za svaki prekršaj iz stava (1) ovog člana, a s u maksimalnom iznosu od 12.000 KM.
- (3) Za prekršaje iz stava (1) tač. a) i d) ovog člana izreći će se, uz novčanu kaznu:
- a) zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni ili su bili namijenjeni ili za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja ili kada postoji opasnost da će se takvi predmeti ponovno upotrijebiti za počinjenje prekršaja, bez obzira na to da li su u vlasništvu počinitelja i

- b) mjera oduzimanja imovinske koristi pribavljene izvršenjem prekršaja.
- (4) Imovinskom koristi iz stava (3) tačka b) ovog člana smatra se tržišna vrijednost mineralne sirovine dobivene nelegalnom eksploatacijom.
- (5) Za prekršaje iz člana 118. ovog Zakona može se izreći zabrana odgovornom licu da obavlja određenu dužnost u trajanju od jednog do šest mjeseci.

Član 119.
(Prekršaji)

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice ako:
  - a) u određenom roku ne prijave ministarstvu nadležnom za rudarstvo koje je izdalo dozvolu za eksploataciju iz člana 39. ovog Zakona i nadležnoj rudarskoj inspekciji svaku obustavu izvođenja rudarskih radova u roku od 24 sata nakon obustave radova (član 60.) i najkasnije 15 dana prije početka obustave radova (čl. 60. i 61.);
  - b) rudarskom inspektoru ne dozvole postupanje u skladu sa njegovim ovlaštenjima i dužnostima ili ga ometaju ili sprečavaju na bilo koji način u vršenju nadzora ili ako ne postupe po rješenju rudarskog inspektora (član 101. i član 107. tačka f.)
- (2) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice u pravnom licu za prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 120.
(Prekršaji)

- (1) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice u kojem je:
  - a) izrađen projekat, ako u njemu nisu riješena sva pitanja sigurnosti pogona i radnika, podzemnih, površinskih i susjednih objekata, ako nisu ili su nepravilno primijenjeni propisi o zaštiti na radu, normativi i obavezni standardi (član 67.);
  - b) izvršena revizija projekta i nije provjerena primjena člana 67. ovog Zakona u projektu ili ako je revizija nemarno i nekvalitetno izvršena (član 82.), i
  - c) izrađen projekat a nije priložena pisana izjava prema odredbama člana 81. ovog Zakona kao poseban akt kojom se potvrđuje da su u projektu primijenjeni uslovi iz člana 67. ovog Zakona ili dokaz da projektant i glavni projektant rudarskog projekta ispunjavaju uslove iz člana 79. ovog Zakona (čl. 79. i 81.).
- (2) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice u pravnom licu za prekršaj iz stava (1) ovog člana.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 1.500 KM bit će kažnjen:
  - a) projektant, ako pri izradi projekta ne primjeni ili nepravilno primijeni propisane mjere i normative zaštite na radu i obavezne standarde (član 67.), i
  - b) revident, ako nemarno i nekvalitetno izvrši reviziju rudarskog projekta u pogledu primjene propisanih mjera i normativa zaštite na radu i obaveznih standarda (član 82.).

121.
(Prekršaji)

Novčanom kaznom od 50,00 KM do 250,00 KM, bit će kažnjen svaki radnik u privrednom društvu, odnosno kod izvođača rudarskih radova u koliko ne provodi mjere zaštite na radu i mjere zaštite od požara u okviru djelokruga svog rada, u skladu sa općim aktom privrednog društva, odnosno izvođača radova (član 50.).

DIO JEDANAESTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠENE ODREDBE

Član 122.
(Postupci koji su počeli prije stupanja na snagu ovog Zakona)

Postupci za dobijanje dozvola iz člana 38. ovog Zakona, koji do dana stupanja na snagu ovog Zakona nisu okončani, završit će se prema propisima koji su bili na snazi na dan predaje zahtjeva.

Član 123.
(Propisi Vlade Federacije)

Vlada Federacije u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijet će strategiju iz člana 13. i 14. ovog Zakona.

Član 124.
(Propisi federalnog ministra)

Federalni ministar donijet će propise iz čl. 16., 20., 31., 34., 46., 48., 49., 52., 65., 68., 77. i 88. ovog Zakona u roku od dvije godine, a propise iz člana 19. ovog Zakona u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 125.
(Primjena postojećih propisa)

Do donošenja novih propisa i pravilnika prema odredbama ovog Zakona, primjenjivat će se sljedeći propisi, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom:

- a. Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati pravne osobe za izradu Elaborata o kategorizaciji ugljenih slojeva i jama i razvrstavanje jamskih prostorija prema stupnju opasnosti od metana i Elaborata o klasifikaciji i kategorizaciji jame, odnosno jamskih prostorija prema stupnju opasnosti od eksplozivne ugljene prašine u pogledu osposobljenosti i opremljenosti i postupku njihovog odobrenja („Službene novine Federacije BiH“, broj 68/11),
- b. Pravilnik o polaganju stručnog ispita za određene poslove u oblasti rudarstva („Službene novine Federacije BiH“, broj 70/11),
- c. Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o polaganju o polaganju stručnog ispita za određene poslove u oblasti rudarstva, („Službene novine Federacije BiH“, broj 7/20),

- d. Pravilnik o polaganju stručnog ispita za samostalno rukovanje eksplozivnim sredstvima u oblasti rudarstva u oblasti rudarstva („Službene novine Federacije BiH“, broj 76/11),
- e. Pravilnik o vođenju katastra odobrenih eksploatacijskih polja, načinu vođenja zbirke isprava i popisa gospodarskih društava kojima su izdane dozvole za eksploataciju mineralnih sirovina („Službene novine Federacije BiH“, broj 79/11)
- f. Pravilnik o postupku ispitivanja ispravnosti otkopne metode, tehnologije i postrojenja („Službene novine Federacije BiH“, broj 80/11),
- g. Pravilnik o tehničkim normativima za izvođenje rudarskih mjerenja, izradu rudarskih planova i karata, njihovih razmjera, izbor sistema koordinata i vođenje rudarsko- mjeračke i druge dokumentacije koja se upotrebljava pri izradi rudarske tehničke dokumentacije („Službene novine Federacije BiH“, broj 14/12),
- h. Pravilnik za provođenje tehničkih mjera i mjera zaštite za skladištenje i trošenje sekundarnih ili trenutno otpadnih sirovina u rudarstvu i korisnihb mineralnih sirovina dobijenih kroz istražne radove („Službene novine Federacije BiH“, broj 37/12),
- i. Pravilnik o sadržaju, redosljedu izrade, sastavnim dijelovima i načinu izrade rudarskih projekata („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/12),
- j. Pravilnik o sadržaju elaborata, načinu i postupku kategorizacije ugljenih slojeva i jama i razvrstavanju jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od metana („Službene novine Federacije BiH“, broj 59/12),
- k. Pravilnik o načinu organiziranja, stručnoj osposobljenosti i tehničkoj opremljenosti službe spašavanja, vatrogasne službe i službe prve moći u rudarskom gospodarskom društvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 64/12),
- l. Pravilnika o sadržaju elaborata načinu i postupku klasifikacije ugljenog sloja i kategorizacije jame odnosno jamskih prostorija prema stupnju opasnosti od eksplozivne ugljene prašine („Službene novine Federacije BiH“, broj 104/13),
- m. Pravilnik o provođenju tehničkih mjera i mjera zaštite pri izvođenju rudarskih radova na površini i /ili ispod zemlje koji nisu vezani uz radove eksploatacije mineralnih sirovina („Službene novine Federacije BiH“, broj 95/15),
- n. Pravilnik o obavljanju tehničkog pregleda rudarskih objekata, postrojenja, uređaja instalacija, sadržaju zapisnika i načinu imenovanja članova povjerenstva i naknadama („Službene novine Federacije BiH“, broj 48/14),
- o. Pravilnik o tehničkim mjerama sa mjerama zaštite pri eksploataciji mineralnih sirovina dubinskim bušenjem, („Službene novine Federacije BiH“ broj 38/13),
- p. Pravilnik o sadržaju i načinu izrade strategije upravljanja mineralnim sirovinama, („Službene novine Federacije BiH“, broj 31/12),
- r. Zakon o prijevozu opasnih materija („Službeni list SFRJ“, br. 27/90 i 45/90),
- s. Zakon o prometu eksplozivnih materija i zapaljivih tečnosti i gasova – prečišćeni tekst („Službeni list SRFJ“, br. 39/89 i 36/90),
- t. Pravilnik o sadržaju rudarskih projekata za korištenje nafte i zemnog gasa („Službeni list SFRJ“, broj 21/68),
- u. Pravilnik o tehničkim normativima za pripremanje mineralnih sirovina – ruda, obojenih metala („Službeni list SFRJ“, br. 36/79),
- v. Pravilnik o tehničkim normativima pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu („Službeni list SFRJ“, br. 26/88 i 63/88),
- z. Pravilnik o tehničkim normativima za podzemnu eksploataciju uglja („Službeni list SFRJ“, br. 4/89, 45/89, 3/90 i 54/90),
- aa. Pravilnik o tehničkim normativima za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina metala i nemetala („Službeni list SFRJ“, br. 24/91),

- bb. Pravilnik o tehničkim normativima pri prijevozu ljudi i materijala oknima rudnika („Službeni list SFRJ“, br. 4/80, 12/85, 35/87 i 51/88),
- cc. Pravilnik o tehničkim normativima pri prijevozu ljudi u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina horizontalnim i kosim prostorijama („Službeni list SFRJ“, broj 34/89),
- dd. Pravilnik o tehničkim normativima za prijevoz transporterima sa trakom u rudarstvu („Službeni list SFRJ“, br. 5/73, 12/74, 4/86 i 4/89) sa izuzetkom odredbi čl. od 23. do 85. i čl. od 90. do 112.,
- ee. Pravilnik o tehničkim normativima za gradnju jamskih magazina za eksplozivna sredstva u rudnicima s podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina („Službeni list SFRJ“, broj 12/88),
- ff. Pravilnik o tehničkim normativima za strojeve s dizelskim motorima koji se koriste pri podzemnim rudarskim radovima u nematanskim jamama („Službeni list SFRJ“, broj 66/78),
- gg. Pravilnik o tehničkim normativima za površinsku eksploataciju ležišta mineralnih sirovina („Službeni list SFRJ“, br. 4/86 i 62/87),
- hh. Pravilnik o tehničkim normativima za površinsku eksploataciju arhitektonsko-građevinskog kamena (ukrasnog kamena), tehničkog kamena, šljunka i pijeska te preradu arhitektonsko-građevinskog kamena („Službeni list SFRJ“, broj 11/86),
- ii. Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju objekata za dobivanje morske soli i za proizvodnju morske soli („Službeni list SFRJ“, broj 20/78),
- jj. Pravilnik o tehničkim normativima za rudarske radove pri istraživanju i eksploataciji ležišta kamene soli („Službeni list SFRJ“, broj 8/79),
- kk. Pravilnik o tehničkim normativima za istraživanje, dobivanje i pripremu nuklearnih mineralnih sirovina („Službeni list SFRJ“, br. 39/85 i 40/86),
- ll. Pravilnik o tehničkim normativima za električna postrojenja, uređaje i instalacije u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom („Službeni list SFRJ“, br. 21/88 i 90/91),
- mm. Pravilnik o tehničkim normativima za električna postrojenja i uređaje u rudnicima sa površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina („Službeni list SFRJ“, broj 66/87),
- nn. Pravilnik o tehničkim mjerama zaštiti na radu pri rudarskim podzemnim radovima („Službeni list SFRJ“, br. 11/67, 35/67, 60/70, 9/71, 3/73 i 5/73) i to dio od člana 1. do 35.,
- oo. Naredba o obaveznom atestiranju užadi za izvozna postrojenja u rudarstvu („Službeni list SFRJ“, br. 27/80 i 67/80),
- pp. Pravilnik o mjerama zaštite pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu („Službeni list SFRJ“, br. 8/87 i 12/88),
- rr. Pravilnik o tehničkim normativima za pokretne stepenice i trake za prijevoz ljudi („Službeni list SFRJ“, br. 66/78, 13/82 i 42/88),
- ss. Pravilnik o općim mjerama i normativima zaštite na radu na oruđima za rad i uređajima („Službeni list SFRJ“, broj 18/67),
- tt. Pravilnik o tehničkim normativima za dizalice („Službeni list SFRJ“, broj 65/91),
- uu. Pravilnik o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi („Službeni list SFRJ“, broj 35/69),
- vv. Pravilnik o tehničkim normativima za skijaške liftove („Službeni list SFRJ“, br. 2/85 i 11/85),

- zz. Pravilnik o tehničkim normativima i o zaštiti na radu pri istraživanju i eksploataciji nafte i zemnih gasova dubinskim bušotinama („Službeni list SRJ“, br. 46/60, 37/64, 2/67 i 14/67),
- aaa. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozije („Službeni list SFRJ“, broj 24/87),
- bbb. Pravilnik o tehničkim normativima pri istraživanju i eksploataciji nafte, zemnih gasova i slojnih voda („Službeni list SFRJ“, br. 43/79, 41/81 i 15/82),
- ccc. Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne posude pod pritiskom („Službeni list SFRJ“, broj 16/83),
- ddd. Pravilnik o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona („Službeni list SFRJ“, br. 53/88 i 54/88),
- eee. Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 kV do 400 kV („Službeni list SFRJ“, broj 65/88),
- fff. Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova („Službeni list SFRJ“, br. 51/73, 69/73, 11/80, 36/86 i 65/88),
- ggg. Pravilnik o tehničkim normativima za dizala na električni pogon za vertikalni prijevoz osoba i tereta („Službeni list SFRJ“, br. 16/86 i 28/89),
- hhh. Pravilnik o tehničkim mjerama za liftove („Službeni list SFRJ“, br. 51/78, 16/88 i 28/89),
- iii. Pravilnik o obaveznom atestiranju dizala na električni pogon za vertikalni prijevoz osoba i tereta te o uslovima koje moraju ispunjavati organizacije udruženog rada ovlaštene za atestiranje tih proizvoda („Službeni list SFRJ“, broj 27/90),
- jjj. Pravilnik o tehničkim normativima za dizala na električni pogon za vertikalni prijevoz tereta sa kabinom u koju nije moguć pristup ljudi („Službeni list SFRJ“, broj 55/87),
- kkk. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja i uređaja od požara („Službeni list SFRJ“, broj 74/90),
- lll. Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju niskonaponskih nadzemnih vodova („Službeni list SFRJ“, broj 6/92),
- mmm. Pravilnik o tehničkim propisima o gromobranima („Službeni list SFRJ“, broj 13/68),
- nnn. Pravilnik o tehničkim mjerama za uređaje sa svjetlećim cijevima („Službeni list SFRJ“, broj 14/67),
- ooo. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja od prenapona („Službeni list SFRJ“, br. 7/71 i 47/76),
- ppp. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta („Službeni list SFRJ“, broj 62/73),
- qqq. Pravilnik o tehničkim normativima i uslovima za projektovanje i izvedbu električnih postrojenja u prostorijama u kojima se radi s eksplozivom („Službeni list SFRJ“, broj 17/74),
- rrr. Pravilnik o tehničkim normativima za elektroenergetska postrojenja nazivnog napona iznad 1000 V („Službeni list SFRJ“, br. 4/74 i 13/78),
- sss. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu niskonaponskih mreža i pripadajućih transformatorskih stanica („Službeni list SFRJ“, broj 13/78),
- ttt. Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje elektroenergetskih postrojenja nazivnog napona 10 kV za rad pod naponom 20 kV („Službeni list SFRJ“, broj 10/79),
- uuu. Pravilnik o tehničkim mjerama za pogon i održavanje elektroenergetskih postrojenja („Službeni list SFRJ“, broj 19/68),

- vvv. Naredba o obaveznom atestiranju prijenosnih alata sa elektromotorima („Službeni list SFRJ“, broj 21/87),
- www. Naredba o obaveznom atestiranju (homologaciji) protiveksplozijskih zaštićenih električnih uređaja koji su namijenjeni za upotrebu u prostorima ugroženim od eksplozivnih smješa („Službeni list SFRJ“, broj 25/89),
- zzz. Propisi za protiveksplozijsku zaštitu („Službeni list SFRJ“, broj 18/81),
- aaaa. Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje nadzemnih elektroenergetskih vodova i telekomunikacionih kablovskih vodova („Službeni list SFRJ“, broj 36/86),
- bbbb. Pravilnik o obrascima evidencija o proizvedenim i nabavljenim eksplozivnim materijalima („Službeni list SRBiH“, broj 21/78),
- cccc. Pravilnik o zaštiti na radu i o tehničkim mjerama za razvijače acetilena i acetilenske stanice („Službeni list SRBiH“, broj 32/87),
- dddd. Pravilnik o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima („Službeni list SRBiH“, broj 2/91),
- eeee. Pravilnik o postupku skraćivanja radnog vremena na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada („Službeni list SRBiH“, broj 2/91),
- ffff. Pravilnik o uslovima koje u pogledu kadrova i tehničke opreme moraju ispunjavati organizacije koje vrše periodične preglede i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu („Službeni list SRBiH“, broj 2/91),
- gggg. Pravilnik o vođenju evidencija i čuvanju isprava i sadržaju godišnjeg izvještaja iz oblasti zaštite na radu („Službeni list SRBiH“, broj 2/91), i
- hhhh. Pravilnik o zaštiti na radu pri korištenju električne struje („Službeni list SRBiH“, broj 34/88).

Član 126

(Rodna neutralnost pojmova)

Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira na to jesu li u Zakonu korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se jednako na muški i ženski rod.

Član 127.

(Primjena postojećih standarda i normativa)

Do donošenja novih standarda i normativa, primjenjivat će se postojeći standardi i normativi iz ove oblasti, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim Zakonom.

Član 128.

(Prestanak važenja Zakona)

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o rudarstvu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 26/10).

Član 129.

(Kantonalni propisi)

Kantoni su dužni u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti kantonalni zakon o rudarstvu usklađen sa ovim Zakonom, odnosno važeći zakon

uskladiti sa odredbama ovog Zakona uzimajući u obzir kantonalne nadležnosti i posebnosti oblasti rudarstva.

Član 130.

(Stupanje Zakona na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.